

XIX. évfolyam
5. szám
ROMALAP
2011. május
Ára: 300 Ft

KERETMEGÁLLAPODÁS

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA ÉS
AZ ORSZÁGOS
ROMA ÖNKORMÁNYZAT KÖZÖTT

LD

„LUNGO DROM”

HOSSZÚ ÚT

Pünkösd a húsvétól számított ötvenedik nap. Neve a görög ötvenedik szóból (pentekosztész) ered, ezért a húsvétal együtt mozgó ünnep. Ideje május 10. és június 13. közé esik. A keresztény egyház annak emlékére tartja, hogy Jézus feltámadása után az apostolokra leszállt a Szentlélek. Egyben a keresztény egyház születésnapja is, hiszen a Szentlélekkel eltelt apostolok prédikációinak hatására sokan megtértek, így alakultak ki az első gyülekezetek.

A pünkösd a húsvét utáni 7. vasárnapon és hétfőn tartott keresztény ünnep, amelyen a kereszténység a Szentlélek kiáradásának emlékét ünnepli meg. A Szentlélek az Atya és a Fiú kölcsönös szeretetének végpontja, áradása; ez a kiáradás. A Szentlélek (görögül pneuma, latinul Spiritus Sanctus) ezen a napon áradt ki Jézus tanítványaira, az apostolokra, és ezzel a napot új tartalommal töltötte meg a keresztények számára.

A pünkösd a sínai szövetség ünnepe volt a zsidóknál Krisztus korában. Akkor a jelei a szélzúgás és tűz volt, Isten jelenlétének, kegyelem kiáradásának jelei. Az Újszövetség előjeleit a próféták mondták ki az Ószövetségben, Krisztus születése előtt: „Új szövetséget kötök veletek... akkor majd... új szívet adok nektek és új lelket oltok belétek... Az én Lelkemet oltom belétek.” (Ez. 36,25–27; 11,19; Jer. 31,31k). Keresztelő János is jövendölt: (Jézus) majd „Szentlélekkel és tűzzel fog benneteket megkeresztelni”. Jézus Keresztelő Jánosnál keresztkedett meg, és rögtön ezután galamb szállt Jézusra. Ezért a galamb a Szentlélek jele a katolikus ikonográfiában.

A katolikus pünkösdüi ünnep tárgya a húsvéti misztérium beteljesedése: a Szentlélek eljövetele, ajándékainak kiáradása, az új törvény és az Egyház születésnapja. 1956-ig vigíliája, 1969-ig oktavája is volt, a húsvéti idő a pünkösdöt követő

szombattal ért véget. 1969-től pünkösd hétfője már az évközi időhöz tartozik. Húsvét után az ötvenedik napon tartják, így a pünkösdvasárnap (a nyugati kereszténységben) legkorábbi lehetséges dátuma május 10., míg a legkésőbbi dátuma június 13. Görög eredetű nevének (pentekosztész) a jelentése is 50, a magyar pünkösd szó is ebből származik.

A Szentlélek pünkösd napján áradt ki Jézus Krisztus anyjára, Szűz Máriára, valamint az apostolokra. (Limbours fivérek: Les Très Riches Heures kódex, 15. század)

A pünkösd a húsvéthoz hasonlóan egész héten át tart, bár csak két napja nyilvános ünnep. Ünneplése egyidős az egyházzal, az apostolok idejéből való, de ünnepként csak a II. században említik ókori keresztény írók, Tertullianus és Órigenész.

A katolikus egyházban van vigíliája böjttel, amelyen keresztvizet szentelnek. A bérálás szentségét pünkösd ünnepétől kezdve szokás kiszolgáltatni a római katolikus egyházban. Az ünnepről május hónapot pünkösd havának is nevezik.

A magyar kultúrában több szokás kötődik a pünkösdhöz, melyből több a kereszténység előtti időkbe nyúlik vissza. Visszavezethető a római floráliákra. A floráliák tavaszt köszöntő ünnepi alkalmak voltak, amikor Flora istennőt, a

ROMA LAP
Megjelenik
havonta.

Megjelenik havonta az Országos Roma Önkormányzat támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: oktatiasialapitvany@gmail.com – Internetcím: www.ldromalap.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: Gudmon András

Felelős kiadó: Farkas Flórián

Címlapon: Keretmegállapodás aláírása

Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.

Felelős vezetők: Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

növényvilág és a virágok (tágabb értelemben a termékenység) istennőjét köszöntötték. Az istennő görög nevén Khlóris, azaz Zöldellő, Viruló.

A magyar nyelvterület nagy részén hagyományosan a május elsejére virradó éjszaka állítottak **májusfát**. Másik jeles alkalma pünkösöd volt. A május elsején állított fákat sokfelé pünkösdkor bontották le. A májusfa, a zöld ág a természet megúj-

hodásának a szimbóluma, és legtöbb esetben az udvarlási szándék bizonyítéka, szerelmi ajánlék is. A májusfát csoportba szerveződve állították a legények a lányoknak, akiknek ez nagy megtiszteltetés volt. Magas, sudár fák voltak erre alkalmasak, melyeket a kerítésoszlophoz rögzítettek éjjel vagy kora hajnalban. Általában színes szalagokkal,

étellel-itallal is díszítették. Általában az udvarló legény vezetésével állították a fát, de egyes területeken a legények a rokon lányoknak is állítottak fát. Gyakran a közösségeknek is volt egy közös fája, aminek a kidöntését ünnepély, és táncmulatság kísérte.

A középkor óta ismert szokás, hogy próbára teszik a legényeket különböző ügyességi versenyeken (tuskócipelés, karikába dobás). Így választották ki a legügyesebb, legmegfelelőbb legényt, aki később a többieket vezethette. A **pünkösdi király** hivatalos volt minden lakodalomba, mulatságra, ünnepségre, a kocsmákban ingyen ihatott, a fogyasztását később a közösség fizette ki. Ez a tisztség egy hétig tartott, de voltak helyek, ahol akár egy évig is élvezhette valaki az előnyöket. Gyakran ez alkalommal avatták fel a legényeket, akik ezt követően udvarolhattak, kocsmazhattak.

A pünkösöd a tavasz köszöntésének ünnepe is. **Hiedelem**, hogy a ház kerítéslécei közé virágokat vagy zöld ágakat kell tűzni azért, hogy nem csapjon villám a házba.

A **pünkösdi királynéjárás**kor régen négy nagyobb lány körbevitte a legkisebb, legszebb lányt a faluban. Így énekeltek, jókívánságokat szórtak. A pünkösdi királynét fátyollal takarták le. Miközben énekeltek, körbejárták a királynét és termékenységvarázsló mondókákat szavaltak. E szokáshoz ajándékozás kapcsolódott, de például a Dunántúlon a termékenységvarázslás adománygyűjtéssel párosult.

Szintén az adománygyűjtésre szolgált a **pünkösödölés**, amikor a pünkösdi király és királyné kíséretével énekelve, táncolva járta be a települését és gyűjtött adományt.

Egyes vidékeken jellemző volt a **törökbaszás, borzakisrály, rabjárás**. Ilyenkor egy kisfiút szalmával kitömött nadrágba öltöztettek, így utánozva a török basát. A faluban házról házra kísérték, miközben az udvarokon pálcával ütöttek, hogy ugráljon. Ennek cserébe pénzt és tojást vártak.

A **rabjárást** szintén fiúk végezték, akik szintén ajándék reményében a lábuknál összeláncolva mentek a lányokhoz, azzal a kéréssel: „Segéljék ezeket a szegény katonarabokat.”

A borzajárásakor szintén házról házra jártak, ekkor egy bodzából készített köpenybe öltözött fiút kísérték.

A pünkösdi zárandoklat egyik leghíresebbje a **csíksomlyói búcsú**. Az egyik legfontosabb magyar Mária-kegyhely Csíksomlyón található, itt évente zárandokok tömege gyűlik össze. Az első írásos emléke, amely e hagyományról beszél, 15. századi. A katolikus hívek pünkösdszombatra érkeztek meg a csíksomlyói kegytemplomhoz, majd mise után felvonultak a két Somlyó-hegy közé. A népszokás ma is élő hagyomány, a csíksomlyói búcsú időközben a magyarság egyetemes találkozóhelyévé nőtt ki magát.

Csíksomlyói búcsú

GÖRÖG KATOLIKUS ISKOLA NYÍREGYHÁZA ROMÁK LAKTA NEGYEDÉBEN

❖ Görög katolikus egyházi fenntartású iskola működik szeptember elsejétől Nyíregyháza többségében romák lakta negyedében, a Huszártelepén – jelentették be az önkormányzat és a hajdúdorogi egyházmegye vezetői közös sajtótájékoztatón a nyírségi nagyvárosban. *Kocsis Fülöp* megyés

püspök elmondta: az oktatás felmenő rendszerben, első osztállyal indul az új tanévben, 28 gyermek kezd meg tanulmányait az intézményben. *Kovács Ferenc*, a város polgármestere hozzátette: a nyíregyházi önkormányzat térítésmentesen adja át használatra a lakótelep régi, 2007-ben bezárt iskoláját az egyháznak, és a megállapodás szerint a negyed óvodája is a görög katolikusok fenntartásába kerül 2012-től egy települési romafelzárkóztatási program keretében.

A cigány kisebbség integrációját segítő nyíregyházi program kiemelten kezeli a lakókörnyezet korszerűsítését, a foglalkoztatást és az oktatást is. A Huszártelep – ahol az 1800-as évek végén épült, valamikori huszárlaktanya legénységi szállásán kialakított ötszáz lakásban mintegy kétezer roma család él – pályázat alapján európai uniós forrással szeretnék felújítani. A foglalkoztatást a munkaerőpiacon történő elhelyezkedés támogatása mellett a közmunkaprogram nyolcórás alkalmazásának növelésével akarják javítani, már július elsejétől. Az oktatásban a görög katolikus mellett számítanak az evangélikus egyház iskolaműködtető szerepére is, az elképzelések szerint az utóbbi roma szakközépiskolát hozna létre Nyíregyházán. *Kocsis Fülöp* püspök szólt arról, hogy a görög katolikusok egy éve Szolnokon már működtetnek egy roma tanulókat oktató általános iskolát, s az ottani programot alkalmazzák majd az ősszel induló huszártlepi iskolában is. Hozzáfűzte, hogy az iskola tárgyi feltételei adottak, bár némi felújításra szükség van, s ehhez számítanak az állam, az önkormányzat és civil szervezetek támogatására is. Az új iskolában az egyház számít azokra a pedagógusokra is, akik 2007 előtt a Huszártelepén tanítottak, és jó ismerői voltak a sajátos nevelési feladatokat igénylő munkának.

ELFOGADTÁK FARKAS FLÓRIÁN MINISZTERI BIZTOSI JELENTÉSÉT

❖ A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium miniszteri értekezlete megtárgyalta és elfogadta Farkas Flórián összefoglaló jelentését a roma támogatásokat felügyelő miniszteri biztosi tevékenységéről. Az elfogadott jelentés részletesen foglalkozik a romaintegráció és a cigány önkormányzati rendszer finanszírozási rendszerével, a támogatásokkal összefüggő problémákkal, az elosztott források jobb hasznosulásának lehetőségeivel, valamint hangsú-

lyozza a foglalkoztatás növelését és az oktatás javítását elősegítő lépések szükségességét. Az ezeken a területeken végzett felülvizsgálat tapasztalata, hogy az elmúlt nyolc évben a finanszírozás körülményei gyakran változóak, nehezen áttekinthetőek voltak, így a támogatások eredményességét sem lehetett egyértelműen nyomon követni. Farkas Flórián jelentésében kiemelte: emiatt indokoltnak tartja a romaintegrációs rendszer finanszírozási szabályozásának egyszerűsítését, átfogó ellenőrzését. Leszögezte, biztosítani kell, hogy a pénzek a legrászorultabbakhoz is el-

jussanak, és rövid távú programok helyett hosszabb futamidejű, a fenntarthatóságot biztosító projekteket célszerű indítani. A miniszteri biztos javaslatának egy része már bekerült a kormány és az Országos Roma Önkormányzat között létrejött keretmegállapodásba. A miniszteri biztos tevékenysége alapján elkészült összegző jelentés elérhető válik a www.kormany.hu oldalon. Farkas Flórián 2010. július 1-jétől 2011. február végéig miniszteri biztosként felügyelte a romák társadalmi integrációját szolgáló programok előkészítését, valamint az erre az ügyre for-

dítható támogatások felhasználásának szabályosságát.

ELÉRHETŐ ÉS AUTENTIKUS SEGÍTSÉG A HELYI SZINTŰ PÁRBESZÉD ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS MEGTEREMTÉSÉRE

❖ 2011. május 3–6 között kerül megrendezésre Budapesten az Európa Tanács ROMED programjának (Európai Roma Mediátor Tréningprogram) első magyarországi képzése. Az új, európai kezdeményezés még tavaly ősszel indult, amikor a 2010. október 20-án megtartott Magas-szintű Tanácskozás a Roma Úgyről elnevezésű szakmai egyeztetésen elfogadták a Strasbourg Deklarációt, és az Európa Tanács tagállamai megállapodtak arról, hogy felállítják és elindítják a ROMED programot. Ennek a tréning programnak az a célja, hogy javítsa a roma mediátorok munkájának minőségét és eredményességét az által, hogy kiegészítő módon új, további képességeket, eszközöket és megközelítéseket kínál a már meglévő, adott országokban elérhető tréning-szolgáltatásokhoz, tréning-metódusokhoz.

A budapesti tréning-eseményen elsősorban az oktatás, a foglalkoztatás és az egészségügy területén tevékenykedő szakemberek vettek részt, akik a 4 nap során megismerkedtek a mediátori feladatokhoz szükséges legfontosabb alapokkal, valamint előkészítettek olyan, helyi szinten megvalósítható feladatokat, amelyeket a helyi döntéshozói hatalom képviselőivel, valamint az egyes helyi intézményekkel közösen tudnak majd megvalósítani.

A tréning utolsó napján a mediátorok mellett egyes he-

lyi önkormányzatok képviselői, polgármesterei, szakemberi is megjelentek, akik egyetértettek abban, hogy a roma közösségek eredményes bevonása elengedhetetlen ahhoz, hogy csökkenjenek a feszültségek, és valós párbeszéd indulhasson meg a településeken. Az Európa Tanács a program teljes koordinációját biztosítja a Roma Ügyekért Felelős Általános Titkárság kiemelt munkatársainak munkacsoportja által, valamint további, más Európa Tanácsi intézmények, mint pl. a Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa, támogatják a programot.

A tervek szerint a kezdeményezés októberben újabb tréninggel folytatódik. Adigra az Európai Roma Stratégia ajánlásában és keretrendszerében megfogalmazott nemzeti akciótervek és nemzeti stratégiák is kidolgozásra kerülnek, majd pedig a helyi akciótervek követhetnek a folyamatban európai intézmények támogatása mellett.

SZARKA LÁSZLÓ KAPTA A KISEBBSÉGI OMBUDSMAN DÍJÁT

♣ Szarka László kapta az idén a kisebbségi ombudsman által alapított Kemény István-díjat, a hazai nemzeti és etnikai kisebbségi közösségek területén végzett színvonalas és példaértékű kutatói tevékenységéért – közölte az Országgyűlési Biztos Hivatala. A Kemény István-díjat a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa a magyarországi cigányság iskolateremtő kutatója iránt érzett tisztelet jegyében alapította 2009-ben.

Az elismerést minden év-

ben Kemény István halálának évfordulóján adják át azoknak, akik a hazai nemzeti és etnikai kisebbségi közösségek életének, társadalmi, politikai, gazdasági és egyéb viszonyainak, társadalmi jelenségeinek objektív feltárása terén kiemelkedő tudományos tevékenységet folytattak.

AZ EBESZ MEGDICSÉRTÉ MAGYARORSZÁGOT ROMA ÜGYBEN

♣ Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) megdicséرتé Magyarországot a hétfőn elfogadott törvénymódosítás miatt, amely révén könnyebben lehet fellépni a kisebbségeket megfélemlítő paramilitáris csoportok ellen.

A szervezet emberi jogokkal és a demokratikus intézményekkel foglalkozó irodája (ODIHR) közleményében méltatta a budapesti intézkedést, ugyanakkor elítélően említette a Cseh Köztársaságban és Magyarországon lezajlott cigányellenes incidenseket.

A közleményben a varsói székhelyű iroda vezetője, Janez Lenarcic nagykövet elfogadhatatlannak minősítette a romák ellen alkalmazott erőszakot és hátrányos megkülönböztetést. „A nemrég lezajlott események figyelmeztetésül szolgálnak arra nézve, hogy sok európai országban még mindig túrhetetlen ellenségeséggel szembesülnek a romák. A hatóságoknak kötelessége szigorúan kivizsgálni a gyűlölet motiválta incidenseket, és a politikai vezetők felelőssége, hogy egyértelműen és nyilvánosan elítéljék az összes ilyen incidenst” – hangsúlyozta a nagykövet.

A RAJKÓ MŰVÉSZEGYÜTTES HORVÁTORSZÁGBAN SZEREPELT

♣ A Rajkó Művészegyüttes 90 zenésze, 10 táncosa és 2 énekes adott koncertet a magyar-horvát határhoz közeli Varasdon (Varazdin) a Sport Arénában. Gerendási István, a Rajkó Művészegyüttes igazgatója elmondta: a koncert iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy elővételben elkelt az összes jegy, vagyis az ötezer férőhelyes arénára már is kitéhetik a „megtelt” táblát. Tavaly áprilisban vendégszerepelt az együttes Csáktornyán (Cakovec), azt a fellépésüket látta a varasdi aréna igazgatója és már akkor meghívta őket Varasdra – jegyezte meg Gerendási István.

A kétszer egyórás előadást megnézik azok a németországi szakemberek, akik két éve fölépítették az arénát.

A koncert előtt a Rajkó Művészegyüttes igazgatója és a zenekar hat tagja a közszolgálati horvát televízió élő adásában szerepelt. A zágrábi stúdióban Gerendási István elmondta: „Magyarország kultúrájának zenei kincsét a cigányzenészek tolmácsolásában nagyon sokszínű műsor keretében mutatjuk be, a horvátországi közönség számára szórakoztató, látványos programot állítottunk össze”. A Rajkó zenekar kamaraegyüttese élőben muzsikált és ezt a műsort másfél millió néző láthatta – tette hozzá az igazgató.

ÚJRA ÖSSZEÜLT A II. KISEBBSÉGI KERESZTAL

♣ A május 6-án összeült a II. Kisebbségi Kerekasztal, hogy értékelje az új Alaptör-

vény nemzetiségi jogi rendelkezéseit – tájékoztatót az Országgyűlési Biztos Hivatala. Az Alkotmányelőkészítő eseti bizottság felkérésére a múlt év szeptemberében az országos kisebbségi önkormányzatok, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa megfogalmazták a nemzetiségi jogok bővítésére és pontosítására vonatkozó javaslataikat, és úgy tűnt, hogy ezek bírják a politikai döntéshozók támogatását is. A nemzetiségek nemcsak a már eddig is biztosított jogaik megőrzését, hanem azok továbbfejlesztését várták az alkotmányozás folyamatától. A II. Kisebbségi Kerekasztal áttekintve az Alaptörvény rendelkezéseit úgy ítéli meg, hogy az alkotmányos keretek továbbra sem biztosítják maradéktalanul a nemzetiségi jogok érvényesülését. Az Alaptörvény végrehajtásához szükséges törvények kidolgozása során ezért fokozott jelentősége van annak, hogy az országos kisebbségi önkormányzatok, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa lehetőséget kapjanak szakmai álláspontjuk kialakítására, és a jogalkotóval való egyeztetésére. A II. Kisebbségi Kerekasztal felkéri ezért a Kormányt arra, hogy a nemzetiségi jogokról, a nemzetiségi országgyűlési képviselőről, a nemzetiségi önkormányzatok választásáról, valamint az alapvető jogok biztosáról és helyetteseiről szóló törvények kapcsán ne csak a már kidolgozott javaslatok véleményezésére nyíljon mód, hanem rendszeres szakmai párbeszéd kezdődjön meg a normaszöveg kidolgozása során is.

Összeállítottuk:
a hirado.hu, az MTI és a RomNet hírei alapján

Százezer munkanélküli roma kap munkát

Keretmegállapodást írt alá a kormány nevében **Orbán Viktor** miniszterelnök **Farkas Flórián**-nal, az Országos Roma Önkormányzat elnökével. A keretmegállapodás egyik fő célkitűzése, hogy legalább százezer munkanélküli romát vonnak be 2015-ig a munkaerőpiacra. A megállapodást az Országos Roma Önkormányzat fővárosi, Dohány utcai székházában írták alá, érzékelte a helyszínválasztással azt is: a Lungo Drom irányítású szervezet új fejezetet nyitott a hazai cigánypolitikában.

A keretmegállapodás részleteit ismertette a kormányfő kifejtette: átfogó oktatási változásokat hajtanak végre, amelynek végén 20 ezer roma fiatal 50 szakmunkás-

nőtten további képességfejlesztési programba vonnak be, „ami olyan egyszerű dolgokat jelent, mint írás, olvasás, számolás, informatika”. Az is fontos feladat –

hez 180 fokra fordulatra van szükség a magyar gazdaságban, és mivel az önkormányzat részaránya a magyar társadalomban rendkívül magas, a segélyből élők közötti is rendkívül magas, ezért nyugodtan mondhatom, hogy a romákkal való együttműködés nélkül nem tudjuk végrehajtani azt a gazdasági for-

kivel én sem írok alá megállapodást, és nem azért, mert különbséget akarnék tenni ember és ember között, hanem azért, mert olyan emberekkel, akiknek a szavában nem lehet megbízni, olyan emberekkel, akik nem tudnak garanciát adni, hogy betartják azt, amiben megállapodunk, olyan emberekkel,

képző iskola keretében piac-képes szakmát fog szerezni. Célul tűzik ki, hogy legalább 10 ezer roma fiatal érettségire adó képzésben vehessen részt, és legalább ötezer tehetséges roma fiatalnak adódjon lehetőség, hogy felsőfokú oktatásban vegyen részt, és be tudja fejezni ott a tanulmányait. A tervek szerint a szak- és a felnőttképzés területén körülbelül 50 ezer, ma legfeljebb szakiskolai végzettségű roma felnőtt piac-képes szakképzését szervezik meg – közölte **Orbán Viktor** miniszterelnök, hozzátéve, hogy emellett 80 ezer, alapfokú képességgel rendelkező roma fel-

mondta –, hogy 150 ezer roma embernek szervezett lakossági egészségügyi szűrővizsgálatot biztosítsanak.

Orbán Viktor az aláírás előtt azt mondta, a kormány csak a segítséget adhatja meg. Kiemelte, a romákkal való együttműködés nélkül nem tudják végrehajtani a gazdasági fordulatot. „Természetesen izgalmasnak tartom azokat a vitákat, amelyek emberi jogokról szólnak, kirekesztésről szólnak, de azt is tudni kell, hogy nem ez a kulcsa a problémának. A probléma kulcsa a tisztességes élet lehetősége. Márpedig a tisztességes élet-

dulatot, amely munkára alapozza Magyarország jövőjét. Ebben kell együttműködnünk – emelte ki a miniszterelnök. E fordulat lényege az, hogy aki tud és akar, dolgozzon. A munkára épülő gazdasági rendszert fel kell építeni Magyarországon – jelentette ki.

A kormányfő kitért arra, hogy a roma közösség vezetésében beállt változás nélkül nem jutottak volna ide, mert – mint mondta – „akár-

akik a cigányságnak, a roma közösségeknek nyújtott pénzt elviszik, ahelyett, hogy a közösség érdekében fordítanák, olyanokkal nem érdemes aláírni semmilyen szerződést”. Ezért is nem a Parlamentben, hanem a roma önkormányzat székházában írták alá a programot. A miniszterelnök hangsúlyozta: „Az egész programnak az a lényege, hogy nem mi fogjuk ezt a programot végrehajtani, hanem Önök. Ha

Önök végrehajtják lesz belőle valami, mi ebben tudunk segíteni, de a munka érdemi részét nem tudjuk elvégezni Önök helyett. Ezért gondoltuk úgy, hogy az a helyes, ha idejövünk, és itt írjuk alá ezt a megállapodást.

A jelenlegi Országos Roma Önkormányzat vállát – a kormányzathoz hasonlóan – óriási felelősség nyomja, mert nem tudni, mikor lesz még egyszer ilyen stabil, kiszámítható belső struktúrájú és nagy többségű roma önkormányzat Magyarországon – hívta fel a figyelmet Orbán Viktor, hozzátéve, ha ezt a lehetőséget nem használják ki, „akkor nem fogunk tisztán állni az Úr színe előtt, amikor el kell

gük van. Hozzátette, sok probléma van a roma és a magyar együttélésben, és nem helyes úgy tekinteni ezekre, mint nem létező gondokra, mert akkor a szélsőségesek veszik napirendre a témát.

A kormányfő szólt arról is, óriási lehetőségnek tartja, hogy Magyarországon a romáknak nem kell harcolniuk az autonómiáért, hiszen annak jogi, anyagi keretei biztosítottak, ráadásul a 2012. január 1-jén hatályba lépő új alaptörvény ezt az önkormányzatot meg is erősíti. Emlékeztetett, hogy az Európai Unió a napokban fogadta el az európai roma-keletstratégiát, amelyre már csak a pecsétet kell rányom-

tekintetben a kommunista egypártrendszer a romák fel-emelésére jobb teljesítményt nyújtott, mint az elmúlt húsz zavaros esztendő. Ez nekem egy személyes csalódás”. Hozzátette: a Fidesz nem azért váltott rendszert, hogy a szabad világ rosszabbul oldja meg a feladatokat, mint a kommunista rendszer. Márpedig „ki kell mondani, hogy az egypártrendszer a romák foglalkoztatása, iskolai integrálása terén jobb teljesítményt nyújtott. Ezt a rossz bizonyítványt ki kell javítanunk” – mondta a kormányfő. Hangsúlyozta azonban, hogy ez egyben motiváció is számára, és úgy fogalmazott, „pótvizsgára kell küldenünk magunkat”,

nem támogatja azt a mester-séges szembeállítást, amely Magyarországot átszővi. „A miniszterelnök szerint nem tehetünk úgy, mintha nem lennének problémák az együttélésben, de a magyarországi cigányságban lehetőséget, belső tartalékot kell látni, nem pedig problémát” – mondta. Életerős, munkaképes emberek százezreiről van szó, akik tudnak és megfelelő feltételek mellett akarnak is dolgozni. „Én biztos vagyok benne, hogy az a hamis mítosz, ami körülveszi a magyarországi cigányságot, az ráerőltetett a magyarországi cigányságra. Be fogja bizonyítani, hogy dolgozni akar” – mondta az elnök.

számolnunk azzal, hogy hogyan sáfárkodtunk a megkapott lehetőséggel”. Megjegyezte, kis célokat azok tűzzenek ki, akiknek kis többségük van, nagy célokat ugyanis azoknak kell kitűzniük, akiknek nagy többsé-

ni a június 23–24-i miniszterelnöki csúcstalálkozón – ehhez – mint mondta – az kellett, hogy Magyarország lássa el az EU elnöki feladatait ebben a félévben.

A miniszterelnök végezetül arról beszélt: „Számos

és újra neki kell rugaszkodni. A miniszterelnök szerint a keretmegállapodás aláírása az eddigi kudarcok után történelmi jelentőségű lehet.

A rendezvényen beszédében **Farkas Flórián** elnök úgy fogalmazott, ismét utat mutatnak Európának, úgy, ahogyan azt először tíz évvel ezelőtt tettek, amikor Orbán Viktorral úgy döntöttek, megoldják a magyarországi cigányság politikai képviseletét a Fidesz és a Lungo Drom megállapodásán keresztül.

Farkas Flórián kiemelte, minden idők legnagyobb felelőssége van a magyarországi cigányságnak abban, hogy végre bebizonyítsa,

Farkas Flórián szerint az aláírt keretmegállapodás egy szakmai megállapodás, amely a magyarországi cigányság és a többségi társadalom békés egymás mellett élését is erősíteni kívánja, s amely belépési kulcs a XXI. századba a magyarországi cigányság életében. Kijelentette, úgy tekinti, hogy a keretmegállapodás aláírása azt is jelenti, hogy a botránypolitika kapui bezárltak. „A magyarországi cigányság dolgozni akar, élni akar békességben, szeretetben a magyar néppel” – mondta az elnök.

Marsi Edit

Fotók: Pelsőczy Csaba

KERETMEGÁLLAPODÁS

Magyarország Kormánya és az Országos Roma Önkormányzat között

Magyarország Kormánya és az Országos Roma Önkormányzat (továbbiakban: ORÖ) tudatában vannak annak, hogy a Kárpát-medencében évszázadok óta sorsközösségben velünk együtt élő cigányság helyzete az elmúlt évtizedekben az élet számos területén romlott, ezért közös elhatározás alapján a romák és a többségi társadalom együttélésének megerősítése, a közös jövő építése érdekében írják alá e Keretmegállapodást.

A Kormány programjában célként fogalmazta meg a cigányság életkörülményeinek javítását és társadalmi beilleszkedésének elősegítését. Ezen célkitűzések megvalósulása érdekében jelen Keretmegállapodás különös hangsúlyt fektet a munkahelyteremtésre és az oktatás területén történő együttműködésre.

Kiemelt cél, hogy a jövőben a hatalommal való visszaélést, a romákat befogadó, diszkriminációmentes közérdek szolgálata váltsa fel. Így biztosítva a roma közösség társadalmi felzárkózását, felemelkedését.

A Kormány a társadalmi felzárkózást szolgáló intézkedéseinek hatékonnyá és eredményessé tétele érdekében együttműködési rendszert alakít ki az ORÖ-vel.

AZ EGYÜTTDÖNTÉSI RENDSZER CÉLKITŰZÉSEI

1. A Kormány és az ORÖ együttműködésben kormányrendelet-tervezetet dolgoz ki, amelyben rögzíti az egyes beavatkozási területeket, az együttműködési megállapodás szereplőit és az együttműködésre megjelölt szervekkel az adott területre vonatkozó együttműködési mechanizmust, figyelembe véve és illeszkedve a hatályos európai uniós és hazai eljárásrendi szabályokhoz.
2. A Kormány az együttműködési rendszert elsősorban a foglalkoztatás bővítését, az oktatás színvonalának emelését, valamint az életkörülmények javítását célzó fejlesztési programok, ösztöndíj-programok, beruházási és foglalkoztatási támogatások terén alakítja ki annak érdekében, hogy az ORÖ mint roma érdekképviselőt biztosítani tudja, hogy ezekben a programokban kellő arányban vegyenek részt hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő roma és nem roma gyermekek, fiatalok és felnőttek, és a tevékenységek ténylegesen felemelkedésüket, felzárkózásukat szolgálják.
3. A Felek egyetértenek abban, hogy a cigányság életkörülményeinek javítása, társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében szükséges az ORÖ aktív részvétele a Kormány foglalkoztatási, oktatási, szak- és felnőttképzési, szociális, kulturális, egészségügyi és lakhatási feltételek javítását célzó programjaiban. Ennek keretében a Kormány támogatja, hogy növekedjen az ORÖ szerepe a programok szakmai tervezésében és megvalósításában, valamint a szabályozás kialakításában. A Felek 2015-ig közös célként fogalmazzák meg, hogy támogatják:
 - 100 000 munkanélküli roma foglalkoztatásba történő bevonását;
 - olyan átfogó oktatási reform program megvalósítását, amely révén 20 000 roma fiatal, 50 – a felzárkózásban részt vevő – szakmunkásképző iskola keretében szerezhethet piacképes szakmát. Továbbá támogatják 10 000 roma fiatal érettségát adó képzésben tanulását, és segítik 5000 tehetséges roma személy felkészülését, hogy megfeleljen a felsőfokú oktatásban való részvétel feltételeinek;
 - a szak- és felnőttképzés területén mintegy 50 000, legfeljebb szakiskolai végzettségű, roma felnőtt piacképes szakképzését és további 80 000 felnőtt roma alapfokú készség fejlesztési programokban való részvételét (írás, olvasás, számolás, informatika);
 - 150 000 roma szervezett, lakossági szűrővizsgálatokon való részvételét, valamint az egészséges életvitelhez szükséges folyamatos tanácsadásban részesítését.
4. A Széll Kálmán Tervhez igazodva a Kormány és az ORÖ az együttműködési rendszert elsődlegesen a foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra való belépés ösztönzése, a komplex munkaerő-piaci, a hátrányos helyzetűek foglalkoztatását elősegítő programok tekintetében tervezési, programindítási, ellenőrzési és monitorozási rendszer formájában valósítja meg, figyelembe véve a jogszabályi hátteret. Ennek értelmében a költségvetési, a Munkaerő-piaci Alap és az Európai Unió forrásai tekintetében az ORÖ az eljárásrendekre vonatkozó javaslatot tehet. Az ORÖ együttműködést gyakorol, különösen az általa javasolt, programokba bevonandó személyekhez

kapcsolódó képzések tekintetében, továbbá munkaerő-közvetítői és szervezési feladatokat lát el, biztosítja továbbá a programokba bevonandók megszervezését, tájékoztatását. Mindezeket úgy, hogy a romák nem kizárólagosan, ugyanakkor szükségletarányosan vehessenek részt minőségi képzésekben, és más munkaerő-piaci programokban.

5. A Széll Kálmán Tervhez igazodva a Kormány és az ORÖ az együttműködési rendszer keretében az oktatási, szakképzési, felsőoktatási, felnőttképzési lehetőségek minőségét javítja, kiterjeszti. A Felek együttműködésében olyan csecsemő- és kisgyermekvédelmi és fejlesztő rendszert alakítanak ki, illetve a már meglévőket tovább, mely érdemben hozzájárul a hátrányos helyzetű közösségekben, településeken élő, elsősorban roma gyermekek sikeres iskolai belépéséhez. Ennek keretében a Kormány támogatja, hogy minden település számára biztosítottak legyenek a korai óvodai szolgáltatások, és kis létszámú formában is megszervezhető legyen az iskolai kezdő évfolyam. A Kormány új roma ösztöndíjprogramot indít. Mind a Kormány, mind az ORÖ támogatja a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat működését. A Felek közösen áttekintik a cigány gyerekeket, fiatalokat oktató, képző központok fenntartói feladatait, különösen az alap- és a szakképzés tekintetében. Ennek

értelmében a költségvetési, a Munkaerő-piaci Alap és az Európai Unió forrásait tekintetében az ORÖ az eljárásrendekre javaslatot tehet. Az ORÖ biztosítja továbbá, hogy ezekben a programokban elsődlegesen azoknak a személyeknek a családtagjai részesüljenek, akik a 3. pont szerinti munkaerő-piaci programokban megfelelő együttműködés mellett részt vesznek.

6. Az együttműködés a Kormány által létrehozandó legalább 16 közösségi központ romák számára is legmegfelelőbb fejlesztésének, feladatellátásának meghatározására is kiterjed. Így ezek a központok érdemben segíteni fogják az elemi életviteli körülményeket is nélkülözők lakhatási feltételeinek javítását, átmenetet biztosítva a tanulás és a munka világába. A közösségi központok tevékenysége ki kell terjedjen az állampolgári felelősségre, az egészséges életmódra, így a rendszeres testmozgásra, az egészséges táplálkozásra, a dohányzás és a túlzott mértékű alkoholfogyasztás megelőzésére is. A Kormány támogatást nyújt az ORÖ szervezésében kiválasztott és mentorált mintegy 2000 roma családsegítő szociális munkás, közösségfejlesztő, foglalkozásszervező és egészségügyi közvetítő képzéséhez, munkagyakorlat szerzéséhez.

7. A roma fiatalok sportprogramjának elindítása mellett kötelezi el

magát a Kormány, támaszkodva az ORÖ aktív részvételére, melynek keretében mintegy 30 000 roma fiatal kíván bevonni a közösség- és személyiségformáló sporttevékenységekbe.

8. A roma kultúra művelésének támogatása mellett a Kormány megteremti annak feltételét, hogy a többségi társadalom is megismerhesse a roma hagyományok és kultúra értékeit, ennek érdekében az ORÖ és a Kormány közösen európai színvonalú Roma Kulturális Központot hoz létre.

9. A roma közélet erkölcsi és szakmai megújítása érdekében, a Kormány és az ORÖ 2012-ig Európai Unió forrásait is felhasználva létrehozzák a Roma Közéleti Akadémiát, és folyamatosan támogatják az általa a célok érdekében szervezett programok megvalósulását, annak érdekében, hogy mintegy 3000 roma közéleti szereplő fejlődését tudják biztosítani.

10. Az ORÖ részt vesz annak a megyei kormány megbízottak által koordinált konfliktusmegelőző és kezelő mechanizmusnak a működtetésében, mely a helyi, a közbiztonságot és a békés egymás mellett élést fenyegető jelenségek megelőzésére és kezelésére irányul.

11. A Kormány vállalja, hogy az állami beruházásokhoz kapcsolódó közbeszerzéseken kötelező jelleggel előírja munkaképes korú, elsősorban a beruházás térségében élő inaktív foglalkoztatásának elsőbbségét, és biztosítja felkészítésüket a foglalkoztatásba való bekapcsolódásra, nem veszélyeztetve a térségben dolgozó aktív keresők foglalkoztatását. Ennek érdekében az Új Széchenyi Terv keretében a romákat foglalkoztató vállalkozásoknak kiemelt támogatást nyújt.

12. A hazai gazdaság megszilárdítása érdekében a Kormány vállalja, hogy erősíti a helyi piac védelmét, és a helyi termelést a korábban létező szubvenciók helyreállításával és új szubvenciók bevezetésével támogatja. Ezen

szubvenciókat elsősorban a hátrányos helyzetű közösségek, települések, elsősorban a romák helyben végezhető, az agráriumhoz, a kézművességhez és szolgáltatásokhoz kapcsolódó tevékenységekre alapítja.

13. A Kormány vállalja továbbá az állami megrendelésen alapuló szolgáltatások megszervezése, és a beruházások megvalósítása során a szociális gazdaság szereplőinek szabályozási, intézményi eszközökkel és új finanszírozási formákkal történő támogatását.
14. Magyarország Kormánya a nemzetközi szervezetekkel, továbbá az Európai Unió intézményeivel, különösen az Európai Bizottsággal történő, a roma felzárkózást érintő kérdésekben folytatott tárgyalások előtt álláspontja kialakítása során egyeztet az ORÖ-vel. A társadalmi felzárkózást segítő szempontok érvényesítése érdekében az ORÖ legalább 1 fő állandó egyetértési joggal rendelkező képviselőt jelölhet meg, aki – amennyiben ennek lehetősége adott – részt vesz a döntéshozatali folyamatban, a nemzetközi és EU-s egyeztetési mechanizmusokban.
15. A Kormány vállalja, hogy az ORÖ korábbi vezetésének (előző megnevezésén Országos Cigány Önkormányzat – OCO) felelőtlen gazdálkodása következtében ellehetetlenült kisebbségi önkormányzati tevékenység támogatására 2011 első félévében egyedi kormánydöntéssel 300 millió Ft-ot biztosít.

A CÉLOK ELÉRÉSE ÉRDEKÉBEN SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEK

1. Tekintettel a megoldandó feladatok rendkívüli sürgősségére, az azonnali intervenció érdekében, az együtdöntési rendszer célkitűzéseinek rövidtávú elérése érdekében, a legsürgetőbb feladatok, programok azonnali beindítására a Kormány 1 milliárd Ft-ot különít el az egyes hazai és uniós programokban az ORÖ által ja-

vasolt arányos részvétel biztosítására, illetve az együtdöntési rendszer előkészítésében való részvételre.

Határidő: 2011. július 30.

2. ORÖ fórumot biztosít arra, hogy a romák mind szélesebb köre megismerhesse az állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a jogrendszer és a közigazgatás működését.

Határidő: folyamatos

3. A Kormány a számszerű célkitűzések elérésének elősegítése és folyamatos nyomon követése érdekében – figyelembe véve a 2020-ig szülő Nemzeti Roma Stratégiák Unió-s Keretrendszerét is – részletes intézkedési tervet fogad el kormányhatározat formájában, mely kiterjed az egyes vállalások felelőseinek és a teljesítés határidejének meghatározására, továbbá kormányrendeletet ad ki, amelyben rögzíti az egyes beavatkozási területeket, az együtdöntési megállapodás szereplőit és az együtdöntésre megjelölt szervezetekkel az adott területre vonatkozó együtdöntési mechanizmust.

Határidő: azonnal, illetve a kormányrendelet tekintetében 2011. szeptember 1.

4. A Kormány vállalja, hogy a különböző bizottságok, intézmények, szervezetek felügyeletével kapcsolatos szabályozást úgy vizsgálja felül, hogy abban az együtdöntési rendszer szerinti képviselet, a folyamatos kapcsolattartás az ORÖ számára biztosított legyen.

Felelős: A Kormány nevében a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkársága

Közreműködő társfelelős: valamennyi érintett tárca

Határidő: 2011. június 1.–december 31. között folyamatosan

5. A Kormány és az ORÖ által létrehozandó intézmények, hálózatok közötti szakmai koordinációt a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkársága és az ORÖ közösen látja el. A programcélok megvalósításába bevonásra kerülő Új Széchenyi

Programiroda működésének finanszírozásáért a nemzetgazdasági miniszter, a fejlesztési források biztosításáért a nemzeti fejlesztési miniszter a felelős.

Határidő: 2011. július 1.–2012. január 1. között folyamatosan

6. A Felek a megállapodás és a kisebbségi önkormányzati tevékenység figyelemmel kísérése érdekében folyamatosan együttműködnek, évente legalább egy alkalommal a Kormány és az ORÖ közös szövegezésű jelentést fogad el.

Határidő: a tárgyévet követő év február 28.

Budapest, 2011. május 20.

Orbán Viktor
miniszterelnök

FarkasFlórián
az ORÖ elnöke

Nemzetiségpolitikai konzultáció

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium és a nemzetiségek országos önkormányzatai közötti Stratégiai Partnerségi Megállapodás aláírása érdekében **Navracsics Tibor** miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter az országos kisebbségi önkormányzatok elnökeivel találkozott 2011. május 30-án, a KIM Konferenciatermében.

Stratégiai partnerség

A konzultáción napirenden voltak a nemzetiségek jogairól szóló törvény tervezetének koncepcionális kérdései, a Magyar Köztársaság területén élő nemzeti és etnikai kisebbségek helyzetéről szóló kormánybeszámoló, valamint szó volt a közmédia nemzetiségi műsorszolgáltatást érintő változásairól is.

Magyarország minden itt élő nemzetiség hazája is – jelentette ki **Navracsics Tibor** közigazgatási és igazságügyi miniszter, a 13 magyarországi nemzetiségi országos önkormányzat elnökeivel való stratégiai partnerségi megállapodást aláírása kapcsán.

Az ünnepélyes eseményen a miniszter elmondta: a jogalkotási törvényben előírt stratégiai partnerségi megállapodásoknak az a célja, hogy jobb minőségű jogszabályok szülessenek. Ez a nemzetiségek esetében azt is jelenti, hogy jobb körülményeket kell számukra teremteni. A Kormány éppen ezért teret kíván adni a hazánkban élő nemzetiségeknek, hogy kibontakozhassanak és közösségeik erősödjenek – hangsúlyozta a miniszter. Kiemelte, ezt a célt szolgálja az aláírt megállapodás is. Mint ahogyan a határon túli magyar kisebbségeknek, úgy a határainkon belül élő nemzetiségeknek is lehetőséget kell nyújtani az önazonosságuk megerősítéséhez – folytatta.

Elkötelezetten a nemzetiségek ügye iránt

Magyarország új Alaptörvényében foglaltak szerint az állam vállalja, hogy a nemzetiségek nyelvét és kultúráját megóvjja és ápolja. A Közigazgatási és Igazság-

ügyi Minisztérium, mint a nemzetiségekért is felelős szaktárca és a 13 magyarországi nemzetiségi országos önkormányzat között létrejött megállapodásának célja, hogy előmozdítsa a nemzetközi szinten is elismert magyar kisebbségvédelmi jogrendszer továbbfejlesztését, valamint, támogassa a nemzetiségek egyéni és közösségi jogainak kiszélesítését.

Az együttműködés célja továbbá, hogy jó, a nemzetiségek életkörülményeit javító jogszabályok szülessenek, amelyek biztosítják számukra önazonosságuk megőrzésének lehetőségét, anyanyelvük használatát, oktatási intézményeik és kulturális egyesületeik működését. A miniszter kiemelte, a kormány, ahogyan a határon túli magyarok esetében

fontosnak tartja az egyéni és közösségi jogok érvényesülését, ugyanúgy kötelességének érzi biztosításukat a magyarországi kisebbségeknek.

A miniszterelnök-helyettes szerint bár megállapodások annyit érnek, amennyit betartanak belőlük, a kabinet

mérőföldkőnek tartja az együttműködés aláírását, és minden nemzetiségi számára biztosítani akarja a teljes élet kibontakoztatásának lehetőségét, így mindent megtesz azért, hogy senkinek a boldogulását ne akadályozza, hogy valamely kisebbséghez tartozik.

Az ünnepélyes aláíráson részt vett **Szászfalvi László** egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár, valamint **Latorcai Csaba** nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár is.

Nagy Anna kormányzóvivő kiemelte: az együttműködés a január elsején életbe lépő új alaptörvény érvényesülését segíti, amely kimondja, hogy a nemzetiségek államalkotó tényezők.

Szerinte a megállapodás hozzájárul a nemzetiségi közösségek jogainak és kulturális autonómiájának érvényesüléséhez is.

A partnerségi megállapodást Navracsics Tibor és a tizenhárom magyarországi nemzetiség – a roma, a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán – országos önkormányzatának vezetője: **Farkas Flórián, Muszev Dancso, Koranisz Laokratisz, Hepp Mihály, Csúcs Lászlóné, Serkisian Szerván, Kreszta Traján, Giricz Vera, Alexov Ljubomir, Fuzik János, Ropos Márton és Hartyányi Jaroszlava** írta alá.

Háttér

Az elmúlt évben elfogadott, a társadalmi részvételről szóló törvény előírja a minisztereknek a stratégiai partnerségi megállapodás megkötését, a társadalmi szervezetek bevonását a feladatkörükbe tartozó jogszabályok előkészítésébe. Stratégiai partnerség olyan szervezetekkel alakítható ki, amelyek az adott jogterület szabályozásának előkészítésében széles társadalmi érdeket jelenítenek meg; így a minisztériumok partnerei lehetnek a kisebbségi önkormányzatok mellett egyházak, civil, szakmai és tudományos szervezetek, köztestületek és határon túli magyar szervezetek.

Rend és béke

Az elmúlt hónapokban nem egy településen keltettek riadalmat azok a csoportosulások, amelyeknek egyenruhás tagjai önmagukat rendfenntartó erőnek kikiáltva cigányellenességet szítva békétlenséget teremtettek. Az Országgyűlés döntése értelmében, a jövőben szabadságvesztéssel büntethető a kihívóan közösségellenes magatartás, ezen kívül a polgárőrszervezetek kizárólag a székhelyükön láthatják el tevékenységüket.

A Büntető Törvénykönyvét néhány hete módosította az Országgyűlés. Ennek értelmében három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető, aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely riadalmat kelthet valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoporthoz tartozó közösség tagjaiban. Emellett kiegészült a Btk. a közbiztonsági tevékenység jogellenes szervezésére vonatkozó paragrafus-sal, amely egyebek mellett rögzíti, hogy aki olyan, a közbiztonság, a közrend fenntartására irányuló tevékenységet szervez, amelyre jogszabály nem jogosítja fel, vagy a közbiztonság, a közrend fenntartásának látszatát keltő tevékenységet szervez, két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A parlament 248 igen szavazattal, 75 ellenében (a kormánypártok, valamint az LMP-s és a független képviselők támogatásával, az MSZP és a Jobbik ellenszavazata mellett) fogadta el az emberi jogi bizottság javaslatát, amely szerint polgárőrszervezet csak az alapító okiratban székhelyként feltüntetett területen láthatja el a tevékenységét, azaz tagjai csak az adott település bel- és külterületein végezhetnek feladatokat. Ez alól kivétel, ha a rendőrséggel vagy más álla-

mi, önkormányzati rendvédelmi, közbiztonsági szervezettel erről írásban megállapodtak.

Módosították a szabálysértési törvényt is: elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható a polgárőr, ha feladatait a polgárőrségről szóló törvény rendelkezéseinek megszegésével látja el. A szabálysértési eljárás bírósági hatáskörbe tartozik.

Polgárőr ezután kizárólag nagykorú, büntetlen előéletű ember lehet, tevékenysége során pedig nem hordhat olyan ruházatot, amelynek a viselése jogszabályba ütközik.

A törvény rögzíti továbbá a közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzésének szabályozását. Így aki közterületen vagy nyilvános helyen olyan, a közbiztonság, közrend fenntartására irányuló tevékenységet végez, amelyre jogszabály nem jogosítja fel, vagy ilyen tevékenység látszatát kelti, szintén elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. Az emberi jogi bizottság ezt a javaslatát azzal indokolta, hogy a jogállam nem engedheti meg, hogy a közbiztonság fenntartását civil szerveződések törvényi felhatalmazás hiányában, állami kontroll nélkül, a hivatalosság látszatát keltve végezzék.

Együttműködés a rendőrség és a cigány kisebbségi önkormányzatok között

Települési szintű együttműködésben állapodott meg a kaposvári rendőrkapitányság és az illetékességi területén működő 9 helyi cigány kisebbségi önkormányzat, valamint a cigány fiatalokat felkaroló, a kaposvári Napkerék Egyesület.

A Somogy Megyei Területi Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke, **Berényi László**, aki egyben országgyűlési képviselő (Fidesz) és az Országos Roma Önkormányzat elnökhelyettese is, köszöntötte az aláírás résztvevőit, melynek kapcsán kiemelte, az új lokális kezdeményezéssel mérföldkőhöz értek.

Mergancz Sándor megyei rendőrfőkapitány emlékeztetett arra, hogy a jelenlegi együttműködés folytatása a 2007-ben megyei szinten már megszületett megállapodásnak a rendőrség és a cigány kisebbségi önkormányzatok között. A főkapitány kiemelte az együttműködő felek közötti kommunikáció fontosságát, hiszen az lehetővé teszi, hogy a felvetődő problémákat időben kezeljék.

Juhász Tibor, a Somogy Megyei Kormányhivatal vezetője hangsúlyozta, az együttműködés az állampolgárok érdekeit szolgálja, a felek közötti kommunikáció segít a felvetődő problémák megoldásában, illetve megelőzésében. Utalt a Magyar Kormány és az Országos Roma Önkormányzat között hamarosan létrejövő keretmegállapodásra, amelyet véleménye szerint a kormányhivatalok és a cigány kisebbségi önkormányzatok közötti megyei szintű megállapodások követhetnek.

Witzman Mihály, a Somogy Megyei Közgyűlés alelnöke, példaértékűnek nevezte a településszintű együttműködést. Az alelnök köszönetét fejezte ki a Napkerék Egyesületnek a közvetítői szerepének betöltéséért, és reményét fejezte ki, hogy a partnerség és a párbeszéd jegyében kötött megállapodást sikerül tartalommal is megtölteni.

A cigány kisebbségi önkormányzatok nemcsak a rendőrséggel, hanem egymással és a Napkerék Egyesülettel is írásos megállapodást kötöttek, vállalva az együttműködést a közbiztonság erősítése érdekében, a bűnmegelőzéssel, az áldozatvédelemmel, a családon belüli erőszakkal kapcsolatos kérdésekben. A kaposvári rendőrkapitányság az elsőként a Nagybajom és annak környékén fekvő települések cigány kisebbségi önkormányzataival kötött együttműködési megállapodáshoz hasonló kapcsolatfelvételre készül az illetékességi területén lévő valamennyi cigány kisebbségi önkormányzattal.

Új cigánypolitika Gyöngyöspata árnyékában

***Romastratégiánk elfogadtatása jelentősen hozzájárul
féléves uniós elnökségünk pozitív mérlegéhez***

A tény, hogy **Bajnai Gordon** volt és **Orbán Viktor** jelenlegi miniszterelnök egyaránt a legégetőbb és megoldásra váró társadalmi problémának a romainTEGRÁCIÓT tartotta, bizakodásra adott okot. A Bajnai-kormány rövid egy éve alatt több száz roma fiatal akart köztisztviselői és közalkalmazotti munkába állítani, ami persze nem sokban különbözött a szocialista „látványpékség” politikától a romainTEGRÁCIÓ terén, de legalább konkrétan felmutatható eredményekre törekedett. Az is igaz, hogy a törekvésen túl sokra nem jutottak, hiszen mindössze hatvan diplomás cigány fiatal találtak, akiknek funkciótlan, mondva csinált álláshe-lyeket biztosítottak, amelyekkel ma sem a munkáltató minisztériumok, sem a munkavállaló cigány fiatalok nem elégedettek, mert érdemi munka nem volt a poszt mellé rendelve. De ezzel együtt is az integráció fontosságát hangsúlyozók biztatónak tartották, hogy két egymást követő kormányzat a kiemelt teendők közé sorolta az új romapolitika megvalósítását.

Ugyancsak biztató volt, hogy a világon egyedülálló módon a Lungo Drom **Farkas Flórián** vezetésével

olyan országos politikai struktúrát hozott létre a maga több mint 2400 képviselőjével, amely képes a kormányzati és saját romaprogramok eljuttatására a legkisebb település legszegényebb roma telepére is, ha végre politikai akarat születik arra, hogy a céltámogatások valóban az integrációra legyenek fordítva. (Az Álla-

„A Lungo Drom Farkas Flórián vezetésével olyan országos politikai struktúrát hozott létre a maga több mint 2400 képviselőjével, amely képes a kormányzati és saját romaprogramok eljuttatására a legkisebb település legszegényebb roma telepére is”

mi Számvevőszék megállapítása szerint a felzárkóztatásra elköltött százmillárdot meghaladó összegeknek 10, azaz tíz százaléka jutott el az érintettekhez.)

Biztató volt az is, hogy a második Orbán-kormány nemcsak Európában, hanem az egész világon egyedülként a kormányzati struktúrában az egész kormány munkáját koordináló Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumon belül önálló társadalmi felzárkóztatásért felelős államtitkárságot hozott létre **Balog Zoltán** vezetésével. 2010-től pedig jelentősen megváltozott a ro-

mainTEGRÁCIÓ szakmai munkájának a minősége is. Egy átfogó társadalompolitikán belül a segély helyett munkát elv mentén indult el az ellátórendszerek, a szociális kiadások és az állami elvárások rendszerének kialakítása, s egy jelentős közmunkaprogram kidolgozása indult el a tárcák között. Februárban pedig a cigányság társa-

mainTEGRÁCIÓjának és az ebből is eredő óriási munkanélküliségének a gondja, összedőv a magas születési arányszámaikkal és a nem roma lakosság gyors fogyásával, belátható időn belül robbanással és a magyar társadalom szétzilálódásával fenyeget.”

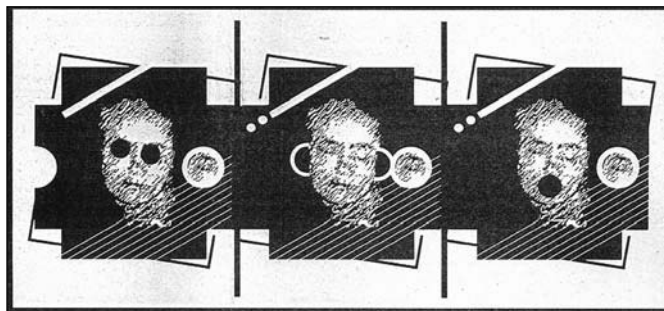
Áttekintve a cigánykérdéssel foglalkozó országtanulmányokat, Pokol állította, „mindenhol közös gondokat találunk, amelyeknek a kiindulópontja, hogy a cigány gyerekeknél a többségi társadalomtól jelentős mértékben lemaradó családi szocializációt, s ebből következően a legtöbbjük számára az oktatásban esélytelenséget és beilleszkedésre képtelenséget tapasztalunk. Később már ennek lesz az egyenes következménye az, hogy a munka világába történő bekapcsolódás lehetetlenné válik számukra, ami miatt Magyarországon, Romániában, Bulgáriában, de Szlovákiában is már az 1990-es évek elejétől 85–90 százalékos a cigányság körében a tartós munkanélküliség.”

A Hvg.hu-n zajló vita jelentőségét legjobban **Novák Attila**, a Szombat című lap történész szerkesztője foglalta össze: „a Hvg.hu szer-

kesztősége minden eddiginél demokratikusabb vitát indított a romakérdésben, ezért dicséret illeti. A megszólalók jó része őszintén áll a témához, kimondatnak olyan vélemények is (a szélsőjobboldali radikálisok távol tartásával), melyek korábban – a mainstream médiában – nem hangozhattak el. Nem azért, mintha annyira borzalmasak lettek volna, hanem mert nem a szokásosan elvárt frazeológia nyelvén fogalmazták meg álláspontjukat. Külön is fontos, hogy különböző elkötelezettségű szociológusok is megszólaltak és véleményezték, nem is akárhogyan, a romakérdést.” A cigányintegrációról zajló vita úgy tűnt, hogy áttörést hozott szakmai értelemben is, mert végre őszintén, de nem vádaskodva és állandóan „raszizmusozva” vagy „liberálisozva” folyt az eszmecsere a romafelzárkózásról. Érdekes volt viszont, hogy a megkövült barikádok harcosai egyik politikai oldalról sem szólaltak meg, ahogyan az örökös jogvédők és minden romapolitikai botránykeltésnél bábáskodók is hallgattak e vitában.

Mindezek alapján tehát valóban bizakodhattunk, hogy a Jobbik közrend megteremtésének sürgetése mellett is érdemi elmozdulás történt az integrációt körülvevő szocialista semmittevésről. Ezt mutatta az is, hogy a döcögősen induló magyar EU-elnökség időszakában sikerült elfogadtatni az EU-s romastratégiát, amely önmagában is elég lenne ahhoz, hogy pozitív mérleggel zárja az Orbán-kormány az elnökség hat hónapját. S pont, amikor a Jobbik látszólag teljesen magára maradt az integráció kérdésének kriminalizálásával,

amikor Lakiteleken lezajlik az első jelentős kormányzatközi egyeztetés az Országos Roma Önkormányzat képviselőivel, amikor ugyancsak a világon egyedülállóan a magyar kormány először és elsőként készül átfogó megállapodásra a roma közösség hivatalos politikai szervezeteivel példát adva ezzel az európai államoknak – ekkor kerül Gyöngyöspata a Washington Post hasábjaira. Azzal a hírrel, hogy Magyarországon menekülnek a romák az üldöztetés elől. Szervezetten, buszokkal, nők,

gyerekek. Nyilván az már másodlagos, hogy húsvétozni mennek, és az érintettek utólag értesültek arról, hogy ők menekültek, és ezt is kell képviselniük a média felületein. Az azonban a washingtoni kedves olvasót igencsak érdekli, hogy a világ túloldalán, valahol Európában, Gyöngyöspatán valakik masíroznak, és „kiképzőtáboroznak” a romák ellen. Szítják az etnikai feszültséget és kriminalizálják a romaintegráció magyarországi változatát. Persze, arra már nem kíváncsi a Washington Post, hogy kik ezek a járőrözők, kinek a megbízásából vannak ott, ha még a radikális jobboldal parlamenti pártja is elhatárolódik tőlük.

A világ milliónyi életbevágóan fontos lokális problémái közül miért pont Gyöngyöspata kerül a Washington Post hasábjaira? Miért pont akkor, amikor a magyar EU-elnökség a Du-

na-stratégia elfogadása mellett valójában egyetlen nagy eredményének az európai romastratégia elfogadását tudja felmutatni? Ki és miért akarja lejártni a Lungo Drom és az Országos Roma Önkormányzat vezetőjét, aki több mint kétharmados többséggel lett a roma közösség első számú vezetője, akinek szervezetébe csak erkölcsi bizonyítvánnyal és feddhetetlen politikai előélettel lehet belépni? Miért vették célba mindazokat, akik végre lezárnák a roma-integráció látványpolitikáját

és szakmai alapokon nem a tyúktolvajok oldalán védik a polgári jogokat, hanem belekezdték abba a munkába, amelyet eddig mindegyik kormány csak halogatott? Azok az erők, amelyek 1987 szeptemberében, a lakiteleki találkozó másnapján a New York Timesban leantiszemítették a magyar demokrata értelmiséget, ma is ugyanúgy működnek. Ugyanaz a háló és ugyanazok szövik, ugyanazon forgatókönyv szerint. Komolyan gondolja bárki a magyar politikai arénában, hogy a Washington Post olvasóját Gyöngyöspata érdekli? Azonban a provokációra nemcsak a tettelessé fajult konfliktus, hanem a Washington Post-beli hír ténye is rávilágít. A politikai küzdelmeknek bevett formája az ellenfelek külföldi kapcsolatainak megmozgatása a saját céljuk elérésére, vagy az ellenfél lejáratására.

Az ENSZ 2050-re prognosztizált demográfiai mutatói szerint Magyarország összlakossága 10 milliőről 7,5 millióra csökken, amelyből az előregezés miatt mindössze 2,5 millió lesz az aktívak száma, ebből 1,7 millió roma származású lesz. Ha ők akkor is a mai 80–90 százalékos munkanélküli és mélyszegény rátát mutatják, akkor bizony a magyar állam a működőképtelenség szakadékaiba zuhan, ahonnan csak örökös gyarmati sors juthat neki a működőképeség minimális fenntartása érdekében, amelyért cserébe majd földjeit, vizeit és minden tartalékát oda kell áldoznia.

Nos, ezért van hát a Washington Post hasábjain Gyöngyöspata, ezért kell a provokáció. Mert úgy tűnik, hogy van egy felelős kormányzat és egy felelős Országos Roma Önkormányzat, amelyik közös érdeknek és együttesen, nemzeti érdeknek tartja a cigányság munka világába való integrációját, amely ha sikeres, akkor Magyarország nem válik a nemzetközi tőkecsoportok totális gyarmatává. Ők pedig nyilván ez ellen küzdenek, ahogyan tettek már 1987-ben is. A küzdelem világos, az pedig egyenesen örömdetes, hogy végre olyan roma vezető van Farkas Flórián személyében, aki nem ül fel a provokációknak, hanem szakmai munkával kíván új cigánypolitikát teremteni – még ha Gyöngyöspata árnyékában is. A romaintegráció nem pártpolitika kérdése, hanem állampolitikai érdek, amely egyben a magyar állam hosszú távú fennmaradásának a kérdése is.

Zárug Péter Farkas
Magyar Nemzet 2011.05.02.
A szerző politológus

KAMASZ-TANYA

Egy hely, ahol mindenki számít

Van egy hely Szolnokon, ahol az integráció szó valódi értelmet nyer. A Kamasz-Tanya Gyermek és Ifjúsági Egyesület kimagasló karitatív és társadalmi tevékenységével számos díj kitüntette, 2010-ben elnyerte az Év Gyermek és Ifjúsági Mintaprojektje címet is. Az alábbiakban bemutatjuk az egyesület tevékenységét.

Lakossági kezdeményezésre alakult meg egy Kismama Klub 1988-ban Szolnokon, a Széchenyi lakótelepen. Ahogy a gyermekek nőttek, úgy változott a klub iránti igény is. A szülők munkába álltak, egyre inkább a gyermekek igényeltek törődést. Ennek okán 1995-ben megalakult a KAMASZ-TANYA Ifjúsági Klub, melyet 1998-tól egyesületi formában tartanak fent.

Bár a 20 ezer fős Széchenyi lakótelepen több intézmény is biztosít szabadidős tevékenységeket a gyermekek számára, azonban ezeket anyagi okok, eltérő viselkedési normák okán nem mindenki tudja igénybe venni. Ugyanakkor hiányzott egy olyan közösségi szintér is, amely a szabadidős tevékenység mellett integráló szerepet is betölt, és nyitva áll a fogyatékosok és családjuk számára is. E szolgáltatást a Kamasz-Tanya GYIE felvállalta, így nyitva áll elsősorban a Szolnokon élő, sajátos nevelést igénylő, konfliktusos magatartású, valamint az enyhe és közép-súlyos értelmi sérült gyermekeknek és fiataloknak előtt, akik az utcán töltnek el napközben a szabadidejüket, ha ez a klub nem állna a rendelkezésükre. Az érintett korosztály 3–22 év, a sérült fiatalok korosztálya: 5–39 év.

Az egykori Ifjúsági Klub még egy 64 m²-es alagsori helyiségben működött, csupán egy fő klubvezetővel, aki társadalmi munkában látta el feladatát. A klub heti három alkalommal, csupán délután várta az érdeklődőket.

**Tóth Ferencné,
az egyesület elnöke**

A bekövetkező társadalmi változások az egyesület számára is megnövekedett feladatellátással jártak. A családi kapcsolatok felbomlása, az élethelyzettel kapcsolatos valós szükségletek kielégítésének hiánya, a különböző, a család funkcióját helyettesítő kockázati színtereken, magánosan vagy csoportosan, szubkultúrában megjelenő gyermekek és fiatalok normák nélküli világa mind-mind újabb feladat elé állította az egyesületet.

A megnövekedett igényre való tekintettel folyamato-

san keresték a továbblépés lehetőségét, míg 2008-ban tartós bérleti szerződés keretében Szolnok Megyei Jogú Várostól igénybe vehettek a lakótelepen egy 227 m² alapterületű, felújításra váró ingatlant a Kamasz-Tanya Ifjúsági Klub, illetve a kialakítandó közösségi, foglalkoztató-, fejlesztő- és módszertani központ működtetésére. Az épület csupán 300 m-re található a lakótelepi panelházaktól, így egy könnyen megközelíthető, a célcsoport számára is jól elérhető létesítményt sikerült létrehozni, amelyet pályázati forrás igénybevételével újíttak fel.

Kompletten berendezett klubszoba, fejlesztő szoba, 10 db számítógéppel és Internet hozzáféréssel felszerelt számítógépes szoba, egészségügyi szoba, iroda várja az ide látogatókat. Az intézményben mintegy húsz szakember dolgozik, akik között van nonprofit manager, művelődésszervező, család konzulens, szociális asszisztens, tereptanár fejlesztő pedagógus, csecsemő és gyermekgondozó, gyógy-pedagógus, rehabilitációs munkatárs, szociálpedagógus és szociálpolitikológus. Az általuk segített napi átlagos esetszám 45 fő (2010-ben).

Amikor a klub célcsoportjáról beszélünk, sajnos az egyre több problémával kü-

dő fiatalokról van szó. A legtöbb hátrányos helyzetű fiatal gátlásokkal küzd, iskolai beilleszkedésük nehezebb. Ott vannak mögöttük például a családból eredő problémák, a családi szocializációból eredő személyiségkárosodás, deviáns minták, a korosztályi elkülönülés, a kortárs csoportok befolyása. Számos gyermeket ér hátrány rajta kívül álló ok miatt, így az ingerszegény környezet, tárgyi kultúra szegénysége, a szociális elmaradottság, lakáshiány, zsúfolt-ság, munkanélküliség, lét-minimum alatti jövedelem, kulturális hátrányok, könyvek hiánya, család és a környezet műveltségi hiányossága, egészségügyi miliő, alultápláltság, stb. Ugyanakkor egyes családokban a gyermekek más szokásokat, normarendszereket tapasztalnak meg, s ezek szintén gyakran megnehezítik a társadalomba való beilleszkedésüket. Az ilyen családból érkező gyermek menekülésként sokszor tölti idejét az utcán. A Kamasz-Tanya elsősorban az ilyen gyermekek mentsvára és segítője.

Az egyesület rövid távú céljai között szerepel, hogy a fiatalok képesek legyenek megfogalmazni saját problémáikat, és kezelésére tegyenek megoldási javaslatot saját maguk is. Fontos, hogy az intézmény látogatói fogadják el a másságot, a kü-

lönböző etnikumok, az ép és sérült fiatalok közös programokban vegyenek részt, közösségi alkalmazkodó és együttműködési készségük növekedjen. A szabadidő hasznos eltöltése a szervezőkészség, az önkifejezés, a határozott fellépés és jobb érdekérvényesítő képesség fejlesztésére is irányul. A közös foglalkozások sikerélményhez juttatják a gyerekeket, jobb lesz a tanulmányi eredményük, nyitottabbá válnak a világra. Az egyesület fontosnak tartja az fiatalok mentálhigiénés és egészségügyi alapismereteinek bővítését, a drog, az alkohol és egyéb szenvedélybetegség káros hatásainak megismertetését. A közösségi színtér segíti a fiatalok családi életre nevelését, jobb családi kapcsolatok kialakítását, ugyanakkor önállósodásra is nevel. Az itt eltöltött idő hosszú távú befektetés a fiatalok számára, hiszen elsajátítják a szocializációhoz szükséges viselkedési normákat, a közéleti, családi és társas kapcsolatok megfelelő működésének alapjait, fejlődik értelmi és érzelmi intelligenciájuk, elsajátíthatják az önmegvalósítás gyakorlati technikáit, javulhat az esélyegyenlőségük.

Az egyesület munkájában kiemelendő, hogy az itteni szakemberek nem a fiatalok

„feje fölött”, hanem velük aktív közreműködésben segítenek. Meghallgatják a fiatalok igényeit, kéréseit, közös megbeszélés alapján együtt tervezik meg a megvalósítandó programokat. A fiatalok személyiségüknek, tudásuknak, igényüknek megfelelő feladatokat kapnak/vállalnak melyet, kisebb csoportban vagy egyénileg végeznek el. Szintén további aktivitásra serkentő, hogy a programok értékelésének, véleményezésének is részei a fiatalok, így valóban magukénak érzik a helyet, a programokat.

Az egyesület programjából

Ifjúsági szabadidős, reszocializációs alapprogram

Az alprogram célja a fiatalok érzelmi, akarati, és szociális képességeinek fejlesztése, a konfliktusmegoldó képesség fejlesztése. Az alprogram tevékenységei között szerepelnek a klubfoglalkozások, kézműves programok, melyek keretében lehetőség van rajzolni, gyöngyöt fűzni, gyurmázni és egyéb kézügyességet fejlesztő foglalkozásra. Ezen túl kiemelten fejlesztik a zenei, számítástechnikai, tánc, rajz, grafikai, önkifejező képességeket.

Ennek szolgálatában áll a közösen kialakított életrend, az önkiszolgálás feladatai, a közös játékok és ünnepek. Ilyenek a közös családias uzsonnák, beszélgetések, névnap és születésnap megemlékezések.

Informatikai, fejlesztő alapprogram

Az alprogram célja lehetőséget nyújtani a rendszer megismeréséhez, elősegíteni a megfelelő és hasznos felhasználást, ösztönözni az ismeretek elsajátítására, mind az alkalmazás, mind a használatból adódó tudásanyag szempontjából. A klubfoglalkozások keretében ingyenes Internetes hozzáférést biztosítanak a fiatalok számára, természetesen a szakemberek segítséget nyújtanak a használatához. A vetélkedők során maguk keresik meg a fiatalok a szükséges információkat és a gyűjtött anyagokból újabb versenyek során beszámoló tartanak.

Egészségügyi felvilágosító és bűnmegelőzési program

Az alprogram célja a fiatalok mentálhigiénés és egészségügyi alapismereteinek bővítése, az életkori szükségletek időben történő kielégítése, jártasság kialakítása a szolgáltatások felhasználásában. Az eredményes szocializáció elősegítése a cél, a morálisan és mentálisan erősítő életmódminták, az érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű, és jól funkcionáló családmodell minták nyújtásával. Fontos része a drog, az alkohol és egyéb szenvedélybetegség kialakulásának kockázatairól szóló felvilágosítás. A program egyéni és kiscsoportos irányított beszélgetés keretében zajlik.

Értelmi és mozgássérült gyermekek, fiatalok programjai, nappali ellátás

Kizáró gondnokság alatt lévő fiatalok részére a klubban megvalósítható a nappali ellátás biztosítása. Mivel ezeknek a fiataloknak szinte esélyük sincs a munkavállalásra, idejüket sem tudják hasznosan eltölteni, nagyon sokszor romlik állapotuk. A délelőtti ellátás biztosítása részben tehermentesíti a családokat, illetve segíti a szülők családi és munkahelyi kötelezettségének teljesítését. Így nő a fogyatékos embert nevelő családok esélyegyenlősége, a szociális biztonsága, az önálló életvitel, a társadalomban való aktív részvétel, az emberi jogok érvényesülésének biztosítása.

Kulturális részprogram

A részprogram célja a fiatalok kulturális ismereteik bővítése, a másság elfogadása, illetve a képességfejlesztés. A fiatalok számos fellépés, kulturális program alkalmával zenélhetnek, táncolhatnak, énekelhetnek. Ezek a programok nem csupán az önkifejezést fejlesztik, de magabiztosabbá válnak, sokat fejlődik a környezetükkel való kommunikációjuk is.

Elérhetőség:

*A Kamasz-Tanya
Gyermekek és Ifjúsági
Egyesület
„Kamasz-Tanya”
Ifjúsági Közösségi Ház
és Módszertani Központ*

5000 Szolnok,
Nyúl utca 2.
Tel: +36 56 220-173

E-mail:
kamasztanya@pr.hu

ROMA

ÖSSZMŰVÉSZETI FESZTIVÁL

Idén is lesz roma összművészeti fesztivál: az *Athe sam!* – Itt vagyunk! című programsorozat június 6. és 12. között sok zenével, **Eszma Redzepova** híres macedón énekesnő koncertjével, fotókiállítással, bábszínházzal és kerekasztal-beszélgetésekkel várja a közönséget a budapesti Gödör

Eszma Redzepova

Klubban. A fesztivál már nemzetközinek is mondható, hiszen macedón, szerb és bolgár muzsikusok is fellépnek. Mellettük mintegy 50 magyar zenekar, roma és nem roma, szórakoztatja a közönséget – mondta el az eseményt beharangozó sajtótájékoztatón **Maróti Dániel**, a fesztivál főszervezője.

Az idei, sorrendben ötödik roma összművészeti fesztivál sztárvendége a macedón Eszma Redzepova (Eszma Redzepova) lesz, akit a „cigányzene királyőjének” is neveznek. Az énekesnő, aki indiai turnéján kapta ezt a címet, június 10-én, pénteken lép színpadra zenekarával.

Eszma Redzepova Szkopjében nőtt fel, előadói tehetségére **Sztevo Teodosievszki**, a neves zenész, zeneszerző figyelte fel, és Belgrádba vitte tanulni a roma lányt. Később együttest alakítottak, az övék lett a Balkán legnépszerűbb zenekara. Már 40 éve szerepelnek Európa, Észak-Amerika és Ausztrália nagyvárosaiban. Eszma húsz nyelven énekel,

mintegy 600 lemeze készült és számos díjat, elismerés kapott.

Sztevo és Eszma 5 gyermeket fogadott örökbe és 47 árvát, utcagyereket gyűjtött maga köré és tanított zenére. Eszma szkopjei lakóházát úgy alakította ki, hogy az „az emberiség otthona és a zene múzeuma” is legyen egyben, melyet majd az utókorra kíván hagyni.

A népszerű szerb tangóharmonikás, **Dejan Jovanovic** és Gipsy Band-je június 9-én táncoltatja meg a közönséget. A muzsikus, aki Obrenovacból származik, de már jó pár éve Berlinben él, tangóharmonikájával egész Európát bejárta, a roma zene és a Balkán hangzásvilágának egyik legjobb tolmácsolójaként tartják számon.

Bulgáriából **Szofi Marinova** énekesnő érkezik a fesztiválra. A Szófiában igen népszerű 36 éves művész nemcsak autentikus cigánydalokat, hanem világzenét is előad.

Szofi Marinova

A megnyitón **Balogh Béla** Arany Sarkantyú-díjas táncművészre emlékeznek, s füllép a Vadrózsáktól a Honvéd Táncszínházig sok együttes.

A fesztivál különlegessége a szombati Athe sam! gála, amely a roma-nem roma együttzenélés jegyében telik: a Kalyi Jag párja a Vujicsics együttes lesz, a Roma Drom a Fiestával játszik, a Parno Graszt a Colorstarral lép fel, míg a Szilvási Gypsy Folk Band partnere a Beat Dis lesz.

Szilvási István elmondta, hogy 3. alkalommal indítottak tehetségkutató versenyt, amelyre 165 együttes jelentkezett az ország minden szegletéből. A húsz győztes előadót az Athe sam! idején hallhatja a közönség, de a Bánki-tó Fesztiválon és a Szigeten is találkozhatnak velük az érdeklődők.

A kiállításokat szervező **Csik Juci** tájékoztatása szerint idén „családi fotóalbumot” láthat majd a közönség a Gödörben. A tárlat anyagát **Lakatos Tibor** ózdi cigányember gyűj-

tötte össze Ózd Velence városrészéből. Az elmúlt 70 évben készült felvételeken látható például **Balázs Elemér** dzsesszdobos édesapja is.

Filmvetítések is lesznek. Számos román dokumentumfilm mellett láthatja a közönség többek között **Tony Gatlif** algériai rendező 2000-ben készült filmjét, a Vengót, valamint **Emir Kusturica** saját filmjéből, a *Cigányok idejéből* készült punk operájának felvételét. Bábszínházi premier is lesz a gyerekeknek *Betyár volt-e Cigány Jóska?* címmel, **Kovács Katalin** és zenésztársa előadásában.

A fesztivál ideje alatt három kerekasztal-beszélgetést tartanak: szó lesz az oktatásról, a népszámlálásról és az EU roma stratégiájáról.

SÁRKÁNYFESZTIVÁL

A tavaly első ízben megrendezett bódvalenkei Sárkányfesztivál szezonnyitó esemény, amely lehetővé teszi a romák és nem romák közötti toleranciának, egymás kultúrájában fellelt örömmek és elfogadásnak a közvetítését.

A idén **2011. július 9-én** megrendezésre kerülő Sárkányfesztivál alap gondolata egy roma „Gesamtkunstwerk” létrehozása: neves roma zenészeket és más előadókat hívtak meg, hogy (napközben) improvizáljanak a házak falára festett képek témáira.

A freskófaluban a képek előtt este koncerteket rendeznek. A meghívni kívánt művészek között van a Besh O Drom, a Parno Graszt, a Romengo, **Babos Gyula**, **Snéberger Ferenc**, a Csillag Gyöngyszemek táncosai. Ezen kívül várják a Romani Design divatbemutatóját, valamint a miskolci Romano Teatro előadását. A rendezvényen természetesen a bódvalenkei asszonykórus is fellép.

A program kísérőrendezvényei a különféle gyermekprogramok, a turisták ellátására (étterem, büfé híján) főzőversenyt rendeznek, és erre a napra bevezetik a helyi pénzt, a *lenkést*.

A Sárkányfesztivál számszerűsített céljai, hogy legalább 500 nem roma látogatót (városlakók, diákok stb.), legalább 500 roma látogatót (a környező falvakból, más roma közösségekből) lássanak vendégül. A rendezvény jövedelemszerzést is jelent a helybeliek számára a vendégeknek készített és értékesített ételekből és maguk gyártotta ajándéktárgyakból.

A Sárkányfesztiválon a nagyközönség megismerkedhet a roma művészek alkotásaival, és egy olyan nagyrészt ro-

mák lakta faluval, amely hatalmas erőfeszítéseket tesz a mélyszegénységből való kitörésre, egy jó gyakorlat megteremtésével. Az ünnepre látogatók megtapasztalhatják az ott élő vendégszeretetét, kitartását, kedvességét, remélve azt, hogy a faluba irányuló turizmus újabb lendületet kap.

A mesehagyományozás folyamatának törvényszerűségei Kaposszentjakabon

A helybeli középkorúak később érkeznek (úgy tíz óra körül) és virradatig maradnak a halottas háznál. Kisgyerekeknek nincs helyük a virrasztásnál. A házbeli gyerekeket este lefektetik az egyik üresen maradt helyiségben, vagy a szomszéd-ban.

A virrasztóknak csak italt szolgálnak fel, éjjel előtt bort, éjjel után pálinkát. Főleg munkaszüneti napokon jön össze nagy létszámú virrasztóközönség (gyakran több mint ötven fő), munkanapokon kevesebben vannak és korábban hazamennek, hiszen másnap munkába kell állniuk. Ha mód van rá, külön helyiségben gyülekeznek a nők és külön a férfiak, ha nem, akkor egy helyiségben belül különülnek el. A feleség csak nagy ritkán ül férje mellé. Az utcabeliek előre egyeztetik az indulás idejét, s együtt érkeznek a halottas házhoz.

A területi közelségen túl nagy szerepet játszik a pszichikai közelség is. A virrasztás célja, míg a halottat a háznál ravatalozzák fel, a halott éjszakai őrzése volt. Ez elválaszthatatlanul összekapcsolódott a halottól való nagyfokú félelemmel, illetve a halott iránt érzett tisztelettel.

Az éjszakai közös együttlétek számtalan előírásai és tilalmai közt legszigorúbb az alvás tilalma volt. Az ébrenlét megőrzésének módja pedig a kényszerű együttlét feloldása, a szórakoztatás.

A halott melletti imádkozás nem része a hagyomány-

nak a kapszentjakabi cigányoknál, s hogy a jelenlevők kitartsanak, prózai történetekkel, trufákkal teszik élvezetesebbé a hajnalig tartó szertartásos összejövetelet. Mindez azonban csak hangulatkeltő, oldó és felkészítő, esetleg kiegészítő része a tényleges szórakoztatást biztosító mesélésnek. A mese szellemi élvezetet nyújt a mindennapi problémáktól, gondoktól elszakadó, a valóságot könnyen kikapcsoló, azonos érdeklődési körű, egymásra utalt hallgatóság számára. Tágabb teret kap az irrealitás, s a zavaró tényezők kizárása (a zaj, járkálás, gyerekek zavaró jelenléte, stb.), a résztvevők türelme és igénye kedvez a többórás tündérmeséknek. Mesét mondani nem lehet bárhol és bármikor, csak megfelelő helyen (pl. eseti összejöveteleken, bizonyos munkák elvégzése közben, ha ez nem igényel nagyobb figyelmet) és időben lehet (pl. napközben nehéz, sok a zavaró tényező). Kaposszentjakabon a virrasztáson való mesemondás ünnepszámba megy, szertartása van.

A mesemondás ez esetben nem kötődik valamely munkafolyamat elvégzéséhez, nem jár anyagi előnyökkel sem, kizárólagos célja ma az ébrentartás, szórakoztatás. Elő gyakorlat, mely tartalmilag, formai-, erkölcsi- és katarthikai szempontból a virrasztó körül forog és aköré fonódik. Azaz az élő mesemondás legkiteljesedettebb és egyetlen közösségi alkalma a virrasztás mind a mese-

mondó, mind a hallgatóság részéről. Minden más mesemondó alkalom (útközbeni, ebédszünet alatti, a gyerekeknek való mesélés) végső célja a hagyomány megőrzésén túl a virrasztásra való felkészítés volt.

A mesemondás első feltétele az alkalom, vagyis az alkalomnak következő sorozata, amellyel olyan emberek vannak egymással közösségben, kik egyazon mesevilág megfelelő szellemi atmoszférájában élnek. E feltétel adott a kaposszentjakabi beás cigány közösségnél is. A közös értékek vállalása, az azonos viselkedési és erkölcsi normák, az egyén (mesemondó) és a csoport (a hallgatóság) normáival összhangban van, a mesemondás a közösségi alkalmon belül – virrasztás – sajátos, társadalmilag meghatározott helyet foglal el: üzenetet hordoz. A csoport vágyait és eszményeit fedi fel. A mesék állandó ismétléseivel, újramesélésével az alakok (szereplők) jellemét tökéletesítette, csiszolta, a legjellegzetesebb alakok állandósultak.

A kölcsönösen jóváhagyott mesei szereplők viselkedése, cselekedetei, tulajdonsága erkölcsi tanulságul, követendő mintául szolgál, legalábbis a mesemondás ideje alatt. A közösség egységes, közös hagyománya részben átöröklő generációkon keresztül az általa ismert, kedvelt és megőrzött meseanyagot, ugyanakkor magát az előadót is biztosítja, aki az évtizedek során megőrzött anyag tolmácsolja,

természetesen a hagyományos keretek közé szorítva. A mesemondás komoly munkát, szellemi igénybevételt követel nemcsak a mesemondótól, de a hallgatóságtól is, akik aktív részesei az előadásnak, s a szűrő szerepét betöltve reakcióikkal válogatják, aktualizálják az anyagot, s így bekapcsolódva az alkotás folyamatába, befolyásolják azt.

„A virrasztók már alig várják, hogy megérkezzenek a mesélők. Bemegyünk, köszönünk. Azok meg mondják, hogy: — No, meggyűttek a mesélők! Annak erős székét adjatok, hogy le ne szakadjon alatta! — Akkor az ember elül, rágyújt. Ha már összejöttünk öten, hatan, akkor már hol az egyik, hogy a másik mondja: — No, kezd el már. Mondja el valamint! — Ilyenkor az ember a mesére kíváncsi, ugye. Akkor aztán mén a mese. A mesét az kezdi, akit fölszólítanak. Ha az egyik elmond egy vagy két mesét, akkor átadja a szót a másiknak: — No, most elfáradtam, te is mondhat egyet. — Akkor rámutat valakire, az folytatja a mesélést. Csak az mesél, aki tud, akinek kedve van hozzá. Nem erőszikúnak rá senkit. Azér jó a mesélés, mert aki mondja, az nem álmosodik el. Az beleéli magát a mesébe, nem ér rá hagatolozni, bóbiskolni. Minél hosszabb a mese, annál jobb. Én is voltam úgy, hogy elálmosodtam, akkor rám szólt a mesélő: — Te, nem azért gyűttünk ám ide, hogy aludjunk! — Mikor aztán befejezte a mesét, mond-

ta ám: – Kezdd el te! Akkor legalább ne alszó! – Ha nem kéri a mesét, akkor azt mondja el, ami eszébe jut. Ha kéri, akkor ilyenkor mondják, hogy miről szól a mese, amelyiket hallani szeretnének. Például azt mondják, hogy mondja el a Pétert, Az ősz hajú rabot, az Égig-érő fát, vagy nagyon szeretik a Sasfejű királyt. Az sem zavar senkit, ha egy éjszaka kétszer is elhangzik egy mese. Hát olyan is van, hogy én elmondtam, akkor a másik később jön, elmondja ugyanazt. Az ember nem veszi el neki a kedvét. Akkor végighallgatjuk azt a mesét még egyszer.”

Minden alkalommal azonos a mese közönsége. Az egyedi alkotást a hagyomány szabályozza, s a hallgatóság fontos ellenőrző funkciót tölt be. Ugyanakkor ösztönző hatással is van egymásra egyén és közösség. E kölcsönhatás viszi előre a mesét. A viszonylag kis repertoár minden eleme a hagyomány részévé válik, ezek az elemek nem bővíthetők, de el sem hagyhatók. A magyarázkodásnak, az új elemeknek, hitelesítő jegyeknek, a kommentálásnak nincs helye a hagyományon belül. Hiszen nincs szükség figyelemfelkeltésre, nem kell elfogadtatni a mesét. A csodás, mítikus elemekben bővelkedő mesei anyagot a jelenlévők egyformán értelmezik. Nem kérdőjelezi meg a mese világát, elfogadják úgy, ahogy van.

„Ugyanúgy mondja el a mesét, ahogy azt az öregektől hallotta. Persze egy-két szó eltérés van, de azt észre sem veszik annyira. Mer ugye sokan vannak ott, akik már ismerik azt a mesét, sokszor hallották, akkor ha nem úgy mondja, ahogy kell, kijavítják: – Ezt kihagytad! – Ilyenkor nem mérgeződik az ember, mer igaza van neki. Vélem is előfordult már, hogy rám szóltak: – Te! Ezt nem

így hallottam, nem így vót! – Ja, persze! – Akkor az embernek jobban az eszébe jut. Vagy ha kihagytam egy bizonyos részt, akkor a többiek mindjárt fölszólamodnak: – Te! Mán nagyot ugrottál! Lassan kiérsz a végire! – Ha meg valakinek a meséje nem tetszik, mondják ám: – Te hadd abba, majd ez mondja tovább! Akkor az gyorsan befejezi a mesét és átadja a szót a másiknak, aki új mesét kezd.”

A mesemondó nem mond és nem is tanul új meséket, hiszen a hallgatóság nem igényli. Meghallgatja ugyan, de nem válik részévé a hagyománynak, nem őrzik meg és nem is adják tovább.

„Az új mese nem fut. Aki még nem hallotta, az más fölfogással hallgatja, mind aki tudja. Mer aki tudja, az csak arra kíváncsi, hogy az ember nem hágy-e ki egy-két szót belle, ugye! Hogy ő is bele tudjon szólni!”

Ha a kaposszentjakabi közösségből kiszakadva a mesemondó új környezetbe kerül, akkor kedve szerint válogatja meg meseanyagát, s ha az ottani közösségnek tetszik akár az egész közösségi meseanyagot is elmondhatja.

„Vidéken, Kaposhomokon, összejött a rokonság (virrasztani). Én is, a homokiak is meséltek. Én sorra kerültem nagyon. Elmondtam tizenkét-tizenháromat is. A Sasfejű király tetszett nekik a legjobban.”

Ma Kaposszentjakabon főleg a fiatalabb korosztály, az aktív hallgatóság zöme írni-olvasni tudó, ahogy maguk a mesemondók is. Ennek ellenére az ismert és sokak által olvasott mesekönyvek anyaga nem kerül be a szájhagyományozás folyamatába.

„A gyerekek mindjárt azt mondják, ezt már olvasták könyvbe. – Ezt könyvből is el tudom olvasni! – Már közbeszólnak. – Van a lányoknak

is sok mesekönyvük. Nézegettem a múltkor is, de azok mind eltérnek ezektől. Azok már úgy lettek összeállítva. Van mondjuk egy része, egy szakasza, ami belevág, de a másik szakasza már nem az. Ugye azok a mesék úgy lettek fölveve pásztoroktól, innen-onnan és úgy lettek kiadva, mind a Hamupipőke, az Elátkozott cipellők, a Rigócsőr királyfi... Mondani nem szoktuk. Ha mondjuk elmondanám a Nádszálkirálykisasszonyt, de hisz az majdnem minden háznál megvan mesekönyvben, azt el lehet olvasni. Azt a gyerekek is tudják az iskolába, azt már mindenki tudja! Magyar embert is hallottam mesélni Orciban, mikor cseléd voltam. A cselédek összejöttek az ököristállóba esténként, még a fiatalabbak is... Voltak szép, hosszú meséik is, nem sok eltérés volt a mienktől. De én ezeket nem tanultam meg, én csak minden mesét attól a Marci bácsitól tanultam. Nem kell az új mese. Minek állítanánk össze újat? Hiszen mondom, hogy minden mesét úgy örököltük az idősebbektől, úgy tanultuk!”

Kedvelik a mesemondók és a közösség is, ha az előadók váltják egymást. Ennek oka nem a vetélkedés, hanem éppen a túlzott szellemi igénybevétel. Ám a hallgatóság bizonyos sorrendiséget is felállít az előadók közt.

„Már annyira ismerik az embereket, tudják, ki milyen mesét tud mesélni. Van, hogy direkt rákényszerítik, hogy most az a mesét ő mondja. Mer lehet, hogy ott a társaságban, ahol vagyunk, őt is tudja azt a mesét, de a mese, az a bizonyos mese, nem mindenkinek vág hozzá.”

Mindebből következik, hogy a közösség több mesemondót tart számon. Elméletileg a kért mesét a jelenlévők közül bárki elmondhatja, hiszen a mondott szöveg minden esetben szinte azonos. Gyakorlatilag a kö-

zösség hagyományos meseanyaga három-négy mesemondó közt oszlik meg. Úgy tűnik, egy-egy mesemondónak nincs külön repertoárja, csak egyéniségéhez jobban illő, általa kedveltebb típusú meseszöveg.

„Volt olyan, hogy valaki mesélt, azt mondta, hogy néki most ki kell menni, addig te folytasd. Mert hát éppen úgy tudod te is, mint én. Aztán mikor bejött megint, ő folytatta. Aki elkezd, az is fejezi be. Hát mindenkinek van olyan meséje, amit ő tud legjobban elmondani. Pl. a Kalányos Pista inkább a vicceset mondja, illet tud legtöbbet. A Gyuri, a Farkas, az hosszú meséket is mond, de vicceset is. Legelőször az ember ugye a rövid, vicces mesét veszi fel a legkönnyebben. Aztán a Gyuri át tudja fordítani magyarra is, a Pista már nem hiszem. A Világ-szép asszonyát inkább én szoktam, azt nagyon szeretik, mer hosszú. Meg a Griffet, Az ősz hajú rabot. De Az ősz hajú rabot néha édesapám öccse is elmondta, amíg nem vágták le a lábát. A Tizenkét hollót Gyuri ókor-ókor, de tudják a többiek is. A Pétert, a Síró-nevető királyt, a Szegény ember réjtét, az Öveg-hegyet Kalányos Pista meg a Gyuri is tudja, de inkább csak a mi nyelvünkön. A Vízimalmot (Opre) inkább csak mi ketten a Pistával. A két furfangos testvért a régiek, azok nagyon tudták, de most már nem nagyon, esetleg a Pista a mi nyelvünkön. A nők, azok az Aranyhajú gyerekeket tudják szépen mesélni, édesanyám is, meg a Bogdán Katalin is, de mind a ketten meghaltak.”

(Az idézőjelben szereplő részek Karádi Antal kaposszentjakabi cigány mesemondó szövegű közlései)

Szapu Magda
MTA Néprajzi Kutató Csoport,
Budapest (1985)
Ciganisztikai tanulmányok 4.

Moga, a vaserejű cigány

(Sáfár Sándor gyűjtése)

Nagyon régen történt, amit most elmondok. Én is úgy hallottam gyermekkoromban egy nagyon öreg cigánytól. Hogy igaz volt-e, vagy sem, ki kell találni.

A cigányok akkoriban még sátrakban éltek. Egy sátorfaluban lakott Moga is, a roppant nagyerejű cigányember. Amilyen erős, ugyanolyan csendes, jószívű is volt. Éjszakánként hol ebben, hol abban a sátorban hált, ahol éppen helyet adtak neki, mert felesége, családja nem volt. Egyetlen igaz jó barátja egy ürge, eleven cigánygyerek volt.

Egyszer aztán együtt indultak világgá. Ahogy kóboroltak, mendégéltek, egy szép tanyához értek. Hát amint benéztek, még a szemük is megállt a forgásban a nagy rémülettől. Ott látták a harmincnegyzetű sárkányt.

– Üsd agyon Moga ezt a szörnyeteket! – kért a cigánygyerek Mogát.

– Nem ütöm, mert lehet, hogy az uraság tartja ezt a gyíkot házörzésre – válaszolta Moga, mert addig még nem látott sárkányt.

A kisgyerek azonban addig könnyörgött, míg Moga végül is kicsavart egy vastag akácfa a földből, és agyonütötte a sárkányt.

– No, emiatt biztosan raboskodni fogunk. Szaladjunk, bújjunk el valahová! – mondta Moga.

Szaladtak is, mint a nyúl. Futás közben azonban utolérte őket az agyonütött sárkány testvére, a harminckilenc fejű sárkány. Meg akarta bosszulni testvére halálát.

Mikor Moga látta a veszedelmet, csak úgy futtában kirántott egy akácfa, és egy csapásra agyonütötte a harminckilenc fejű sárkányt is. No, egy kicsit megnyugodtak, úgy ban-

gánygyerek meg messziről követte őket. Tudta, hogy Moga nagyon szereti a bagót, és már nagyon régen nem bagózott. A kocsi után iramodott hát, és elkiáltotta magát.

– Moga, gyere, adok neked bagót!

Erre Moga hirtelen megállt, még a négy ló sem bírta megmozdítani. Megijedt a szolgabíró Moga nagy erejének láttán. Szólt a kocsisának, hogy szálljon le, oldozza el a rabot, mert még tönkreteszi őket szörnyű nagy erejével. De mielőtt a község házára ért, elmesélte a perzekutoroknak, mi történt vele. A cigány nevét persze nem tudta megmondani, mert abban az időben nem volt igazolvány vagy efféle. A perzekutorok azonnal intézkedtek, hogy minden cigányt hajtsanak be a község házára. Úgy is lett. Moga is engedelmesen elballagott a többi cigánnyal együtt, de vitte magával a kis cigánygyereket is. A sok cigány felsorakozott a község háza udvarán. Mikor mind együtt voltak, a szolgabíró

is kiment, és azonnal ráismert Mogára.

– Ő volt az! – mondta a perzekutoroknak.

Mogát vallatóra fogták. Szegény félelmében mindent tagadott. A kisgyereknek azonban sehogyan se fért a fejébe, hogy miért kell letagadni azt, ha valaki agyonüt egy sárkányt. Odalépett hát a perzekutorok elé, és megmondta nekik, hogy a két sárkányt bizony Moga ütötte agyon. Megörültek a perzekutorok, hiszen a két sárkány rengeteg kárt okozott már

dukoltak tovább. Egyszer csak szembe találok a szolgabíróval, aki négyes fogatú hintáján utazott. Gyanús volt neki Moga. Gondolta, megszökött valahonnan, mert a cigányok abban az időben csak családotól vándoroltak. A szolgabíró elfogatta, és odakötöztette Mogát a kocsi saroglyájához, azután tovább hajtattott, hogy átadja a község házában, ahol akkortájt perzekutoroknak és komisszáriusoknak hívták a vezetőket.

Így ballagott szegény Moga a kocsi után a saroglyához kötve. A kis ci-

a környéken, elpusztítani azonban senki nem tudta őket. Megveregették Moga vállát, és megkérdezték, hogy mit kér ezért a világraszóló cselekedetért. Moga nem kért egyebet, csak a falu minden házából egy kenyeret és egy pofa bagót.

– Jól van, Moga, megkapod, mert derék módon viselkedtél, megszabadítottál bennünket a sárkánytól – mondták a perzekutorok, miközben örültek, hogy Moga csak ilyen keveset kért.

Moga nagy erejének híre elterjedt az egész környéken. Fülébe jutott Hét Falu Hét Legényének is, akit azért hívtak Hét Falu Hét Legényének, mert hét falutól sem félt, és hét legény ereje volt benne. Elment hát a község házára, és megkérte a perzekutorokat, hogy engedjék meg, hogy megnézhesse a hatalmas sárkányölő cigányt. A perzekutorok hívták Mogát, ő meg jött is azonnal, hozta magával legjobb barátját, a kis cigánygyereket is.

– Itt vagyunk. Mit akarnak velem? – kérdezte szolgálatkészen.

A Hét Falu Hét Legénye kezét fogott Mogával. Alaposan megszorította Moga kezét, hogy csillogtassa erejét, de ugyancsak kicsordultak fájdalomában a könnyei neki is, mert Moga visszaszorította.

– Én vagyok a Hét Falu Hét Legénye. Azért hívatlak, hogy megbirkózzam veled.

Moga odahajolt a kisgyerekekhez és súgva kérdezte tőle:

– Menjek? Ne menjek?

A kisgyerek csak biztatta, hogy ne féljen, menjen!

– Jól van. Kipróbálhatjuk az erőnket – mondta akkor Moga.

Hét Falu Hét Legénye megkérte a komisszáriusokat, hogy hozzanak két új istrángot. Hoztak ám! A legény aztán az istrángokat rákötötte a mellére, szorított rajtuk egyet, és pitt-patt, egyből széjjelszakadtak.

Moga azonban nem két, hanem négy istrángot kért. Jó zsírosakat, vastagabbakat, amik nehezebben szakadnak. Rákötötte ő is mind a mellére. Szorított rajuk egyet ő is, és

piatt-patt, az istrángok széjjelszakadtak. A komisszáriusoknak még a szájuk is tátva maradt.

– Jól van, Moga. Ilyen erős emberrel még életemben nem találkoztam. Most gyere és birkózz meg velem! – mondta Hét Falu Hét Legénye.

Birokra keltek. De arra nem is került sor, hogy Moga földhöz vágja Hét Falu Hét Legényét, mert alig nyúlt hozzá, és egy kicsit megszorította, azonnal összetört benne három oldalborda.

Hét Falu Hét Legénye most már nem hencegett, csak nyöszörögve annyit mondott:

– Moga, te százezerszer erősebb vagy, mint én.

Hét Falu Hét Legényét feltették egy kocsira, és hazavitték.

Moga a kisgyerekekkel járta tovább a házakat, hogy a komisszáriusok által megígért bagót elkérjék. Rátaláltak ám Hét Falu Hét Legényének a házára is. Moga nem akart bemenni, de a kisgyerek csak betuszkolta. Csodálkoztak, amikor Hét Falu Hét Legénye kedvesen fogadta őket. Kezet fogott mindkettejükkel, és asztalhoz ültette őket. Behívta az édesanyját is.

– Látod, édesanyám, ez az a nagyerejű cigány, aki összetörte a bordáimat, de megérdemeltem, mert nagyon hencegős, dicsekvő voltam.

Majd Mogához fordult, és így szólt:

– Vártalak, mert éreztem, hogy eljössz hozzánk. Addig nem is tudtam meghalni. Áldjon meg az Isten, és kívánom, hogy légy még erősebb, mint most vagy!

Moga csak nézett maga elé és könnyezett.

– Édesanyám – fordult ismét édesanyjához a legény. – Utolsó kívánságom még az, hogy úgy szeresse Mogát, ahogy engem szeretett! Ha betér hozzánk, úgy adjon neki enni és inni, mint ahogy nekem adott.

Ezzel Hét Falu Hét Legénye lefeküdt az ágyra, és meghalt. Moga nagyon megsajnálta Hét Falu Hét Legényét, hiszen ő nem akarta halálát okozni. Körülállták az ágyát, és mind

a hárman megsiratták. Akkor Moga Hét Falu Hét Legénye édesanyjának megcsókolta a kezét, és a cigánygyerekekkel hazaballagott.

Szomorúsága azonban csak nem akart elmúlni. Se enni, se aludni nem tudott. Harmadnapra elkódorgott egyedül a határba, és egy dinnyeföld végén letelepedett. Nézegette a dinnyéket, hogy melyik milyen. Gondolta, úgysis ő mentette meg ezt a dinnyeföldet a sárkány étvágyától, hát leszakíthat egy dinnyét. Ízlett neki, megette. Majd egy másikat is megmetszett, de az nem volt elég érett, eldobta. Így szedegette az egyik dinnyét a másik után. Amelyik jó volt, megette, amelyik rossz volt, eldobta. Igen ám, de a dinnyeföldet őrizték a gazda gyermekei. Amikor meglátták Mogát, hogy pusztítja a dinnyéket, rajtaütöttek, megkötözték és bekísérték a község házára a perzekutorokhoz. Hogy a hatalmas erejű Moga hagyta magát a gyerekektől megkötözni, azon nem kell csodálkozni, mert amilyen erős volt, ugyanolyan jószívű is, és gyermeket még szóval sem bántott volna soha. Mikor a perzekutorok látták Mogát megkötözve, csodálkoztak, de megkérdezték.

– Miért mászkálsz annyit és miért nyúlsz a máséhoz, Moga?

– Mennem kell és vándorolnom, mert házam nincs. Nyúlnom kell a máséhoz, mert semmim sincs. Nekem, ha megadják a perzekutor urak a megígért kenyeret és pofa bagót, lesz valamim, de a többi cigánynak csak üres marad a hasa. Nem nyúlnánk mi semmihez, urak, ha lenne otthonunk és abban valamicskénk.

Elgondolkoztak ezen a perzekutorok, aztán elengedték Mogát, és neki is meg a többi cigánynak is adtak egy-egy házhelyet, ahová házat építhettek, meg egy kis földcskét is, ahol dolgozhattak. Nem is vándoroltak tovább a cigányok. Ott maradtak és megválasztották maguknak Mogát vajdának.

Rostás Gusztáv
Szarvas, 1957

Kertész Imre:

Bizhelyakipe

Kaver ratyi, kana andre gelam, chi dikhlom pe chachi rig. Trin skamina tordyonas kothe, haj pe lende trin manush beshlas. Sosko dikhipe sas, haj so sas ande lengi korr lungi tabla bare iskiripe: kade gindisardom maj mishto te chi pushav (vanda kode asshundom, ke ando tabori inke butaig phende: „Hurrah! Ich bin wieder da!” – kodi: „lashedo, pale kathe som!”)

Dikhlom inke jek variso, pe les trin shelenca – aba zhanglom: umladesko kash. Pa pala mizmeresko xaben chi vorba nas: – Appel! –, maj: – das ganze lager: ach-tung! – sar kothe anglal, bare glasosa, voj e lagerälteses tradas. Kethane avile e manusha, zhukardam haj vi e bar eketani avile, haj sogodi pecisajlas, – pe bax amendar zurales dur, kaj si e najipeske thana de chi dikhlom kothe. Pe stungo rig dikhlom, kathar o glaso avilas, varisoski gilyi. Sano zdramno shero dikhlom kothe ando soro – jek baro nakh, haj ande kado minuto pasajle jakha: o biboldo sas. Na pa but vi leske vorbi hatyardom, ke kadi vorba lokhes vi ando soro kon sas manusha vi von phende. Le finnuri sa de vi nutzhené.

Chizhanav sar de aba vi ando lechinipe, vi kaj e blok-kuri perdal gelas, haj vi kothe dikhlom but mishkipeske mujon lom sama. Kadi vorba, kathe mashkar ando soro ashundom, kade sar andaj phuv avilasas. „Jisz-kadal, vöjizskadal” – ashundyias pale haj pale, kattyi vi me zhanav, e „kaddis” e bi-

boldengo rudyipe e mulenge. Ive sas kadal vorbi ke kothe anglal khanchi chi kerdylas kaver, haj trubusardas te hatyarav e biboldeski musura sar kolyolas. Akanak hatyardom anglunes kodo hatyaripe, sunusardom me chi zhanav te rudyij pe biboldengi shib.

De khanchi hatyaripe chi slobodijas man kathar e bokh. Vi khere somas aba – kodi patyajlom, somas bokhalo; bokhalo somas inke ande fabrika, ando zibano, ando Auschwitz, de vi ando Buchenwald – de kade te phenav kado hatyaripe chi pinzhardom. Pe kodi gindisardom te xavi, kash, satri, burr vady variso, so shaj zhanel te xalo manush. De praxo abazumadom, te char dikhlom, xalom, – te char chi ande fabrika, chi ando tabori naj.

Andakh cini purum mangenas duj feliji manre. Haj anda kattyi biknenas ropaj haj guruvnyesici ropaj: me kado kamav, ke kadi maj lashi, vi maj bari, ande kadi maj but e zor de me chi phenos chi xav. De dostaj sas mange te kavera xan. E xanralen e xabena ande pala lende ande fabrika, haj feri len dikhlom. Dhaj phenav, na but voja sas ma ande lende: sigo xanas, chi chambenas. Kavresar andekh kommandovo somas: kathe e butyara kidine avri, so kherav ande, haj seroj – dutaig dikhlom je baro vas so, anda lungi glazha las avri, zeleno fusuj, jekhes pala kaver. De kado vas aba mishto pinzhardom – kaj e glazha haj kaj pesko unzolas feri. De vi sharadas

angla mande lesko dumo, ke boldas pe, vi hatyardom, anda manushipe, kamlom te phenav leske, xa feri maj dur, ke me vi o dikhipe pe but hatyardom.

Aratyi kolompirenge bal kindom jek tejarasa, kathar jek finno. Telal mizmeresko hodinipe kidas anglal, pe kado dyes pe bax nas manca o Citrom Bandi ando kommandovo, ke phendasas e bidi. Angla peste shutas, vi zumadas de duma das: – biknimaskoj! duj felije manresko ahor: voj e ratyaki zumako dopash manglas. Zumadom te tavel maj lezno, o ahor. – Di bist nist ká jid, d’ bist á ságéc, tu na biboldo – kerdas sero sar e finnuri. Pushlom lestar: – atuchi sostar som kathe? – kathar te zhanav me kodi? – cirdas peski falka. Phendom leske: – Kermaslo biboldo! – chi dav maj leznes. De kindom lestar, pe sode sar pe sode bikindas, haj chi zhanav, ratyi kathar avilas ande kodo minuto, kana dine muri zumi, haj chi kodo kathar zhanglas: thudaslo xaben avla pe ratyate.

Me phenav duj trin butya o manush feri anden tabori shaj hatyaras.

Kana cino somas ande paramichi sas o „lingaro shavo” vady „chorro shavo” kon anda krajicako vas zhal kaj o kraj pe butyi, vojasa, ke feri ehta dyes o ahor. „De ehta dyes mande ehta bersh!” – phenel leske o kraj; vi me kadi shaj phenav pa tabori. Chikana chi patyajlomas kasavo sigo kerdyuvav phuro manush. Khere but bersh trubuj, panzhvardesh – shovvardesh bersh: kathe vi trin

shon dosta sas, hody muro trupo te navel lashto. Phenav naj majnasul dyes sar dyes anda muro muj te phenav sode manusha mule anda amende. Khere na but dikhlom pe ma. Seroj pekh milajesko pala mizmeri, kana ando kher ginadom, haj muri palma muri kalyi morchi xutyildas. Akanak kadi morchi chorri, nasul sas so mashkar mure naja xalyzhonas.

Ger – phendas kon hatyarelas o Citrom Bandi, kana si kadam leske. Feri baro dikhlom kan apa dyes pe dyesa muri morchi xasajlas. Sako dyes variso pe kaver butyi dikhlom opre, variso nyevi bida pe muro trupo. Chi dikhlom chip e leste te dikhav anda kade chi uradom man tele te najuvav kathar e shil, haj kathar e papucha.

Kadi butyi mange but bidi kerdas. Mure gadenca so ando tabori dine chi somas lenca lashe, but sas ande lende e bidi, nas le lashe.

Kana del o birshind – o gad capeno kerdyol, haj amari morchi sa paji kerdyol. Kathe chi kerel khanchi o gad – so patyivas avri dine ke del o brishind, o Citrom Bandi telal peske gada phiravel jek bari hertija kadi bida: sigo avri zhandyol jek rolyako malavipe po dumo, jek kaver po kolyin, ha vi ashundyol o glaso. Atunchi sostar si kadi hertija latar chi zhanel o manush te slobodil pe?

De maj chorri e kashtune papuchi. So godi e chikasa sas. Vi khere dikhlom chik, de chi gindisardom hody ande amaro trajo shaj si.

Pa kashtuni papuchi kodi zhanglom avri, tele perel e papuchaki khur. Haj kade phirasa sar o „keljfeljanchi”. Sogodi shaj avel ande papuchi ke but xiva si pe late. E khur aba avri xarundas amare kocha, haj but phugnya kerdyon. Kadal phugnya paja keren: haj vi ratvardyol kade chi zhanas te las tele. Ande kadi somas dyese, haj vi ande kadi sutom, te na trubuj kana ushtyaven man opre te lav opre.

Ratyí kaj gata resas. De so te keras dyese: te ando kommandovoavel pe ame o peresko zhape? O manush lel pesi zor, tele lel peski stadyi haj engedelmo mangel kathar o xanralo. – Gehorsamst zum abort – te si inke Budara. De te phenas si haj amaro xanralo mukel ame jokhar, duvar de kon tromal te mangel vi trivar te pushel? Kana chi muken amen te zhas avri phandade dandeca zhukaras.

Haj kothej o maripe. Vi man marde de ne maj feder maj cerra.

Trubuj te phenav: anda – SS „Todt” kathar jek ketana ashundom. Voj sas kothe, haj las sama, de sosko glaso hody peradom o gono. Te ingras o gono o kommando losshal kadaleske. O manush tele shol pesko shero, pe varikaski korr shol jek gono, kodolesa zhav kaj o vurdon, kathe varikon tele lel pa leste, haj palpale zhal jek cini vrama te chorel lokhes. O gono desh deshupanzh kila shaj si – khere shavoresko khelipe, de kathe pelom, peradom. Li e goneski hertija opre shindyilas haj avri shordyolas so andre sas.

Aba vi pasha ma sas, aba hatyardom vi leski dukum pe muro muj, maj pe phuv shutas ma, leske khera pema, pe muri korr lesko vas, sar muri musura kaj e phuv, ando praxo pizdas. Te kidav

kethane, te charav opre – kamlas kadi. pe muri talpa pizdas: sikavela mange – dir werd ich’s zeigenm Arschloch, Scheiss kerl, verfluchter Judehund – majbut chi jek gono chi peraval. Kathar kado minuto voj shutas pe muri korr o gono man dikhlalas zhi kaj o vurdon haj palpale haj kidas vi atunchi man anglal. Aba avri pinzhardam jekhavres varisosko phutyaripe dikhlom pe leski musura, te lokhes banges ingerdom andom o gono chi peradom tele. Adyes hatyardom variso maj patyajlom kade paluni detehara, kana inke opre ushtyav gindisardom, chi birij te kerav, de vi birisardom te kerav.

Shaj si pecipiji, angle shaj del situaciji, save chi kana chi khancheske zhanipesa te phararen, kade dichol. Avri shaj phenav, hoj kattyi keripe, kasavo but dilo zumajipe, pala zoriipe vramasa vi me arakhlom e pacha, e hodinija, o usharipe. Le variso dyelura, soske legmajbaro shanso dom, shaj phenav, ande muri jakh sako baripe xasajline. Kade muro appealonosko tordyipe te si ma hodinipe, haj chi dikhlom so si kothe, chik vaj paji si, tele beshlom, haj kade ashilom, zhikaj pasha mande tordyile manusha zorasa opre te na cirden. Shil, paji, balval vaj brishind chi shaj nashavel majbuteste: chi reslas mande, chi na hatyardom. Vi inke muri bokh nachilas, pe majbuteste ande muro muj shutom, so arakhlom, sako xamasko, ande muro lyako, sar jekh mashina. Kaj e butyi? – chi aba po dichipe chi bunusardom. Te na faj len, mardine man, haj kadalesa chi kerdine mange dosh, vi kade vrama lom: aba pe angluno maripe sigo pe phuv shudom man, haj le majbut chi hatyardom, ke mashkar le maripe sutom.

Jekh dyelo avilas majzuralo ande mande: e xolyi. Te varikon nasul kerdas mange, te varikon reslas kaj muri morchi, tela zhipe ushtyajas pe muri khur, kodoles sigo zhanglomas te mudarav – te zhanglomas – habisti, haj te, pune opre vazdomas muro vast, bisterdom, so kamlom te kerav. Le Citrom Bandivosa ando konfliktushi pelom: „muklom man”, pe le kommandosko pharipe som, dosh kerav sakonenge, von len muri ger – shudas pe muri jakh. De legmajlashes sar te jekh ande butyi te nashadomas varisar. Atunchi lom sama kadi, kana jekh ratyi ingerdas man kaj si thovipesko than. Chi kamlom te najuvav, chi kamlom tele te uravav, voj tele cirdas pa mande mure gada, shudre pajes thodas man tele. Shelvar phendom leske: muk man pacha, zha ande mizh! Kathe kamav te murdajjav, chi kamav khere te resav? – pushlas, haj chi zhanav so dikhlalas pe muri musura, de m epe lesko muj jokharsa jekh zuraless bari dar dikhlom, kasavofalo, so pe le robonge, pe le zurale nasvalenge: atunchi avlas ande muri godyi, so gindisardas pes, dulmutanes le muzulmandar. Voj kadale vramatar chi avilas mande, haj me loshshajlom kadalake.

Aba mure changestar chi zhanglom te slobodisardom, pe jekh majzuraless dukhajlas. Vi pala unyi dyes dikhlom les, de muro trupo but sako dosh birisardas, kado v’atunchi hajrankeripe sas, kasavo avlas muro chacho chang, v’atunchi trubujas te sharavav les. Mishto zhanglom, hoj ande muro tabori vi Revier si, de le sastyareshko chaso atunchi si, kana ratyako xaben si, som e majlashedeske inkerdom, sar muro sastyipe, haj pala kodi ashundom but nasulipe pa

Revier. Haj vi dur sas: duj cerhanca maj angle, haj pe kasavo lungo drom me chi kamlom ta zhav, ke muro chang aba zuraless dukhajlas.

Po agor „Citrom Bandi” haj jekh amaro sovindo amal ingerdas-tar, anda lenge vast kerdine mange beshipe, sar „kokostirko inrel peske shaves”, haj pala kodi opre shutine man pe jekh mesalya, phendine man: dukhala man, ke sigo trubul te operalil man, haj naj dukh-lindo drab. Dikhlom kodi: jekha shurasa trushul shindine pe muro punro, haj avri pizdine le phumb, so sas ande muri pulpa, haj sa perdal phangline hertijanca. pala kodi pushlom soavla ratyake xabenesa, phendine mange, avla man ratyako xaben. E zumi adyes anda ropaj haj anda karalabevo kerdylas, som e zuraless kamav, haj le Revieroske anda dyeso dine amenge, soske me zuraless losshajlom. Kathe somas ando Reviero sorro ratyi, ande jekh bokso, opre, korkori, haj kodo sas o bajo, hoj chi zhanglom te zhav pe budara kathar muro punro – anglunovar pachaslos phendom, pala kodi maj zuraless, maj cipisardom – de zhutipe ch’avilas. Kaver dyes detehara pala kodi kavrenca kethane vi man opre shudine pe jekh autovoski kindyili pulnija, haj ande jekh pashuno „Gleina” gav ingerdine, kaj sas taboresko ho-siptalo. Palal, pe cino skamin pe lesko chang pushkasa sama las pe amen po drom, jekh ketana, lesko muj pe rigate inkerdas, amare sungandar, ke chacho sas. Kodi azbadas man, haj kathar amari sung les shandipe krujisardas, haj amen tele dikhlalas, de me chi somas doshalo, de kadi phari avilinosas te phenes leske.

– folytatjuk –

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Családbarát munkahelyek kialakításának és fejlesztésének támogatására (A pályázat kódja: CSP-CSBM-11)

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium Szociális, Család- és Ifjúságügyért Felelős Államtitkársága megbízásából a Wekerle Sándor Alapkezelő (továbbiakban: Pályázatkezelő), az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.), az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII.19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ámr.) alapján nyílt pályázatot hirdet Családbarát munkahelyek kialakításának és fejlesztésének támogatására.

A pályázat célja

A pályázat célja olyan családbarát munkahelyek kialakítását és fejlesztését megvalósító munkahelyi családbarát programok támogatása, melyek elősegítik a munka és magánélet összeegyeztetését, a családi, magánéleti és munkahelyi kötelezettségek összehangolását.

A pályázat nyertesei jogosulttá válnak a „Családbarát Munkahely” cím használatára is a támogatási szerződésben meghatározott feltételek szerint.

A rendelkezésre álló keretösszeg

A pályázatok támogatására rendelkezésre álló keretösszeg **20 000 000 Ft**, azaz húszmillió forint a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény Nemzeti Erőforrás Minisztérium fejezet XX. cím 16. alcím 6. jogcím címrendi besorolású „Családpolitikai programok” megnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat (ÁHT:296513.) terhére.

A pályázaton igényelhető támogatás összege és formája

A pályázaton legalább 1 000 000 Ft, illetve legfeljebb 2 500 000 Ft vissza nem térítendő támogatás igényelhető.

A támogatás mértéke

A projekt elszámolható összes költségének 100%-a az elnyert támogatási összeg mértékéig, a pályázathoz saját forrás biztosítása nem kötelező.

A támogatás folyósítása

A támogatás folyósítása előfinanszírozás formájában történik a Pályázati Útmutató 10. pontja szerint. A Pályázatkezelő a támogatási összeget a támogatási szerződés mindkét fél által történő aláírását követően utalja át. A pályázatban csak a támogatási időszakban megvalósult, a projekt

megvalósításához kapcsolódó gazdasági események költségeit alátámasztó, a támogatási összeg felhasználását igazoló számviteli bizonylatok értékei számolhatóak el, melyek pénzügyi teljesítésének (kifizetésének) a támogatási időszakon belül meg kell történnie.

Támogatási időszak

A Pályázó által a pályázatban megjelölt, **2011. december 1. és 2012. április 30. közé eső időszak.**

Beadható pályázatok száma

Jelen pályázati felhívásra egy Pályázó csak egy pályázatot nyújthat be.

A Pályázók köre

Jelen pályázati kiírás keretében az alábbi feltételeknek megfelelő szervezetek nyújthatnak be pályázatot:

- 1. Kisvállalatok** (Gazdasági társaság, Nonprofit betéti társaság, nonprofit korlátolt felelősségű társaság, nonprofit közkereseti társaság, nonprofit részvénytársaság, közhasznú társaság) 0-49 fő foglalkoztatottal,
- 2. Középvállalatok** (Gazdasági társaság, Nonprofit betéti társaság, nonprofit korlátolt felelősségű társaság, nonprofit közkereseti társaság, nonprofit részvénytársaság, közhasznú társaság) 50-249 fő foglalkoztatottal,
- 3. Nagyvállalatok** (Gazdasági társaság, Nonprofit betéti társaság, nonprofit korlátolt felelősségű társaság, nonprofit közkereseti társaság, nonprofit részvénytársaság, közhasznú társaság) 250 fő feletti foglalkoztatottal,
- 4. Költségvetési szervek** (Központi költségvetési szerv, Helyi kisebbségi/nemzetiségi önkormányzat, Települési önkormányzat, Kerületi önkormányzat, Helyi önkormányzatok intézmény-fenntartó társulaisai, Kistérségi társulás, megyei önkormányzat, Bp. Főváros Önkormányzat, országos kisebbségi/nemzetiségi önkormányzat, Önkormányzati fenntartású intézmény, Fővárosi Önkormányzat által fenntartott intézmény).

Továbbá, amelyek

- a Pályázatkezelő internetes Pályázatkezelő rendszerében (Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési

Rendszerben, továbbiakban: EPER) regisztráltak. (A regisztrációval és a Regisztrációs nyilatkozat benyújtásával kapcsolatos információkat a Pályázati Útmutató 5. pontja tartalmazza).

A pályázatot kizárólag elektronikus úton lehet benyújtani a Pályázatkezelő által működtetett EPER szoftveren keresztül. Az internetes pályázati adatlapot a pályázati felhívásban és útmutatóban közölteknek megfelelően hiánytalanul, a kérdésekre választ adva és az ott megjelölt elektronikus mellékek becsatolásával kell benyújtani. A pályázat benyújtását megelőzően minden Pályázónak www.eper.hu honlapon **regisztrálnia kell magát az EPER-ben**, melyhez rendelkeznie kell egy érvényes elektronikus levélcímmel (e-mail cím). Felhívjuk a figyelmét, hogy a regisztrált pályázó minden évben köteles a pályázatkezelőnek befizetni a 3 000 Ft, azaz háromezer forint éves regisztrációs díjat. A regisztrációval és a Regisztrációs nyilatkozat benyújtásával kapcsolatos információkat a Pályázati Útmutató 5. pontja tartalmazza.

A pályázatok benyújtásának határideje

Az internetes pályázatok beadási határideje:
2011. szeptember 15. 24.00 óra

Határidőben benyújtottnak minősül az a pályázat, amely az EPER-ben véglegesítésre került. (A határidőben történő benyújtás részletes szabályait a Pályázati Útmutató 6. pontja tartalmazza.)

Pályázatkezelő

WEKERLE SÁNDOR ALAPKEZELŐ

1088 Budapest, Múzeum utca 17. Telefon: (06-1) 301-3200

Fax: (06-1) 301-3220 info@wekerle.gov.hu

Az eredményhirdetés várható időpontja: legkésőbb

2011. november 15.

További információk

A támogatás igénylésének, igénybe vételének és elszámolásának részletes szabályait, a folyamatban részt vevő szervezetek eljárási határidőit a Pályázati Útmutató tartalmazza. A pályázat kiírója fenntartja a jogot, hogy a döntést követően, amennyiben a pályázati célra rendelkezésre álló keretösszeget – a beérkezett pályázatok száma vagy tartalma miatt – nem tudta felhasználni, úgy további beadási határidőt és/vagy módosított feltételeket határozzon meg egy módosított pályázati felhívás keretében. Jelen pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató, továbbá az internetes pályázati adatlap együtt képezik a pályázati dokumentációt és tartalmazzák a pályázáshoz szükséges összes feltételt. A teljes pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató letölthető a www.kormany.hu/hu/nemzeti-eroforras-miniszterium és a www.wekerle.gov.hu honlapokról, vagy beszerezhető a Pályázatkezelő 1088 Budapest, Múzeum utca 17. címén. A pályázattal kapcsolatban további információkat a Pályázatkezelő ügyfélszolgálatától kaphatnak az (1) 301 3200-es telefonszámon, valamint az info@wekerle.gov.hu e-mail címen.

Rendészeti pályára irányító tábor cigány származású tanulók részére

A Belügyminisztérium pályára irányító táborát szervez azoknak a cigány származású fiataloknak, akik a rendvédelmi vagy rendészeti (tűzoltóság, katasztrófa-elhárítás, rendőrség, büntetés-végrehajtás) szerveknél szeretnének elhelyezkedni.

A tábor időtartama: 2011. július 18–22.

Helyszíne: Nagykovácsi, Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola

A résztvevők áttekintést kapnak a rendvédelmi szervek munkájáról, a felvételi követelményekről. A tábor a résztvevők számára térítésmentes. A jelentkezés elfogadásáról értesítést küldünk, mellékelve a részletes programot.

Olyan fiatalok jelentkezését várjuk, akik:

- gimnázium vagy szakközépiskola nappali tagozatán 2011 szeptemberében kezdik meg a 11. vagy a 12. tanulmányi évfolyamot, vagy

- érettségivel rendelkeznek, de még nem töltötték be a 20. életévüket

Beküldendő:

1. önéletrajz
2. a 11. vagy 12. évfolyam év végi lezárt bizonyítvány másolata (az idén érettségiző esetén) vagy
3. az érettségi bizonyítvány másolata, ha már érettségizett
4. támogató nyilatkozat a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy cigány civil szervezettől, ennek hiányában a település jegyzőjétől.

Jelentkezési határidő: 2011. június 27.

Cím:

Belügyminisztérium Civilkapcsolati Osztály,
1903 Budapest, Pf. 314

További információ kérhető:

Rostás Krisztina, romaügyi referenstől
Tel.: 06-1/441-11-57

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasó körünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.ldromalap.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk **Olvassunk magunkról!** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életútjával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot

..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

*A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:*

5000 Szolnok, Aranka u. 3.

Telefon:
(06) 56/420-110

Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.

Lakatos Klára alkotása